

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Drugo plenarno zasedanje Okrajnega odbora SZDL

Pridobiti moramo slehernega proizvajalca

Ob naporih za uvajanje novega gospodarskega sistema

PO OBČINSKIH IN OKRAJNEM PLENUMU NAJ BI O TEH PROBLEMIH RAZPRAVLJALI TUDI V OKVIRU KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL, NA ZBORIH PROIZVAJALCEV IN V DELOVNIH KOLEKTIVIH

Kranj, 27. oktobra — Danes je bilo tu plenarno zasedanje Okrajnega odbora SZDL. Na dnevnem redu je bilo vprašanje uveljavljanja novega gospodarskega sistema. Uvodni govor je imel Sveto KOBAL. Iz njegovega govora povzemamo kratko vsebino. V razpravi o teh zadevah je sodelovalo še 16 članov plenuma. Glavna ugotovitev je bila, da so se že pokazali pozitivni rezultati novega sistema, kljub mnogim težavam in začrtanim oviram. Spričo nagrajevanja po delu ustvarjajo v kolektivih drugačni odnosi, utrjuje se delavsko samoupravljanje. Hkrati s tem pa se dviga produktivnost, dvigajo se dohodki podjetja in tudi posameznega proizvajalca, dviga se čit kolektivne odgovornosti za pravilno gospodarjenje itd.

Dosedanje uspehe in tudi izkušnje pa bi bilo treba hitreje izmenjavati, utrjevati pot pozitivnim tendencam in odklanjati ostanke stare mezdne miselnosti, težnje po novih administrativnih ukrepih in tako dalje. Zlasti je treba pri teh naporih več zavestne družbene sile. Preko občinskih zborov proizvajalcev, krajevnih odborov SZDL, kolektivov itd. naj bi čim konkretnije razpravljali o prvih pravilnikih delitve dohodka in o drugih problemih v tej zvezi. O tem so na plenumu govorili tudi Jakob Zen, Martin Košir, Janko Rudolf in član Izvršnega sveta Slovenije Miran Košmelj. Plenuma se je udeležil tudi državni podsekretar za industrijo pri Zveznem izvršnem svetu Vinko Hafner.

OB RUSENJU PREGRAD
Sveto Kobal je v svojem poročilu uvodoma dejal, da je novi gospodarski sistem v zadnjem času začel rušiti pregrade, ki so proizvajalca — ustvarjalca ovirale pri vsestranskem razvijanju ustvarjalne iniciative, kar vnaša v

gospodarsko in politično dogajanje nove elemente. Gospodarske organizacije in z njimi tudi vsak so vse bolj odvisne od uspehov svojega dela, ki ga prizna tržišče, vse manjšo važnost pa imajo razni predpisi in administrativna poseganja. Toda pri tem ne gre zgolj za ekonomske rezultate. Gre za nadaljnje osvobajanje proizvajalca vsakršnih odstotkov mezdnih odnosov, gre za korak naprej k odstranitvi prepada med umskim in fizičnim delom.

Delovanje novega gospodarskega sistema podpira pozitivne procese v vseh smereh. Kot posledico delovanja ekonomskih enot, sistema nagrajevanja proizvajalcev po delu in sistema delitve dohodka v gospodarskih organizacijah, lahko ugotovimo izredne napore za racionalnejšo porabo živega dela. Povečana je proizvodnja in z njo tudi čist dohodek, in sicer za 35 odstotkom v primerjavi s prvim polletjem letos in lani. Toda zaposlenost je povečana samo za 4,6

odstotkov, kar potrjuje gornjo trditev, in sicer, da kolektivni skušajo doseči večji ekonomski uspeh brez zaposlovanja novih delavcev.

OD 30 NA 77 Odstotkov
Velike in kvantitativne spremembe je prinesel nov gospodarski sistem tudi v mehanizmu delitve dohodka med podjetji in skupnostjo. Če je lansko leto od 100 dinarjev prihranka na materialnih stroških ostalo gospodarstvom organizacijam 30 dinarjev za čist dohodek, jim ostane letos 77. S tem pa razpolagajo gospodarske organizacije same. To je prav gotovo ena bistvenih kvalitativnih sprememb, ki daje iniciativni delovnih kolektivov pri gospodarjenju tako širok okvir, kar vse sprošča dolejši neizkoriščene možnosti in ustvarja osnovo za utrjevanje socialističnih odnosov znotraj vsake gospodarske organizacije. Proizvajalci so razumeli, da jim sedanji sistem daje nove pravice, da krepi njihovo vlogo in vpliv pri gospodarjenju. Spričo tega so tudi pripravljali sprejeti naloge in odgovornosti, ki so s tem povezane. V nekem smislu so vodstva podjetij celo zaostajala in zaostajala za razpoloženjem kolektivov, tako da ne moremo biti povsem zadovoljni niti s hitrostjo niti s posameznimi oblikami reševanja določenih problemov v tej zvezi.

Sveto Kobal

odstotkov, kar potrjuje gornjo trditev, in sicer, da kolektivni skušajo doseči večji ekonomski uspeh brez zaposlovanja novih delavcev.

BEZ OKROŽNIC IN PREPRICEVANJA
V zadnjih letih je bilo skoraj na vseh večjih posvetovanjih govora o tem, da obrt, trgovina, gostinstvo in druge dejavnosti nimajo ekonomskih možnosti razvoja. Nov gospodarski sistem je tudi to neskladje med industrijo in drugimi gospodarskimi dejavnostmi (nadaljevanje na 2. strani)

DRŽAVLJANI KRANJSKE OBČINE O ZBORIH VOLIVCEV

Občine premalo upoštevajo naše predloge

2438 ANKETIRANIH (20 Odstotkov vseh volivcev) JE KRITIČNO OCENILO VLOGO PRED ZBOROM GRADIVO O POGLATIVNEM PROBLEMU, KI JE NA DNEVNEM REDU

Razen ožje ankete med odborniki in političnim aktivom, so organizacije SZDL v kranjski občini organizirale tudi široko anketo med državljanji o tem, kako naj bi izboljšali sodelovanje državljanov v zborih volivcev, tako da bi tej obliki ljudskega parlamenta dali pravo vlogo. V sredo so o tem razpravljali tudi na posebnem plenumu Obo SZDL.

V zadnjih letih je prihajalo na zbor volivcev povprečno samo 12 odstotkov volivcev. To je bila osnovna ugotovitev, zaradi katere so začele politične organizacije razpravljati o tem. Kar je najvažnejše — državljanji so postali hladni do zborov volivcev in ne vidijo v njih tiste tribune, preko katere bi morali sodelovati v oblasti in urejevati svoje glavne življenjske zadeve. Največ pripomb te vrste se glasi: občina ne upošteva naših predlogov. Izmed 2438 anketiranih volivcev jih je 43 odstotkov izrazilo to misel. Spričo tega se je organizacija SZDL zavzela predvsem za to, da bi utrdila moč in veljavnost zborov volivcev.

VEČ ODGOVORNOSTI

Nekateri zbori volivcev so bili zelo bogati po predlogih državljanov. Skoraj vsak zbor volivcev je dal občinskemu organu razne predloge in sugestije za njihovo delo. Na zboru volivcev 9. novembra 1958 na Rupi, so ljudje dali kar 21 raznih predlogov, na zboru volivcev v Stražišču 15 predlogov itd. Vse to so bile v glavnem zahteve prebivalstva glede komunalnega urejanja njihovega kraja. To pa je zmeraj pogojeno z možnostmi, ki so na razpolago. Vendar se nezaupanje volivcev do občine, kot so sodili na plenumu SZDL, ni rodilo zato, ker občina ni mogla hitro urediti kanalizacije, vodovoda, stanovanja za učitelje itd., kar so ljudje včasih zahtevali, marveč zato, ker so volivcem v telegrafsko kratkem slogu odgovarjali ali pa niti takih odgovorov včasih ni bilo. Po zaključkih SZDL naj bi občinski organi na vsako tehtnejšo zahtevo oziroma predlog državljanov preko zborov volivcev poslali v listi kraj svojo komisijo. Ta bi morala na kraju sama pregledati stvari in v imenu občinskega ljudskega odbora razložit ljudem, kakšna bo rešitev, zakaj ni moč tega ali onega predloga upoštevati in podobno. Skratka — občinski ljudski odbor naj bi z večjo odgovornostjo vsaj odgovarjal na zahteve in predloge volivcev.

K SODOBNIM PRIPOMOČKOM

Hkrati so na plenumu izdelali stališča, v katerih je rečeno, da je treba obseg zborov volivcev prilagoditi po potrebi oziroma ci-

lju na manjši ali pa tudi na širši teritoriji, da je treba pred zbori volivcev seznaniti državljanje z glavnimi problemi, ki bodo na dnevnem redu, da je treba preko političnega aktivna na terenu načrtno zbirati predloge prebivalstva in jih prenesti na zborih volivcev, oblikovati iniciativno državljanov za sidičevanje zborov volivcev — posebno za reševanje problemov določenega kraja itd. Hkrati pa so menili, da je treba tudi oblike dosedanjih zborov z navadnimi poročili izpopolnjevati z živahnimi, s sodobnimi pripomočki: diapozitivi, magnetofonskimi posnetki, flanelogrami itd. Prav tako pa bi morali lokalni tisk in druga propagandna sredstva bolj seznanjati državljanje o raznih problemih, o raznih variantah in pogledih, tako da bi se voljci lažje opredelili za določena stališča oziroma aktivneje sodelovali z organi ljudske oblasti preko zborov volivcev.

K. Makuc

Skrb za letovanje naših otrok

Te dni so občinski ljudski odbori prejeli ponudbe za odkup ležišč v novem političnem domu za otroke v Novem gradu v Istri. Dela pri gradnji doma so v polnem teku. Gradbeno podjetje Napredak iz Umaga, ki je prevzelo gradnjo, predvideva celo, da bo prvi objekt končan že do konca tega leta, čeprav je bil rok določen za marec 1962. Spričo tega predvidevajo, da bi bil dom dograjen do avgusta prihodnjega leta. Skupni stroški bodo znašali 217 milijonov dinarjev. V domu bo skupno 377 ležišč. Od tega je predvideno 300 ležišč za otroke in 45 za člane organizacije Zveze borcev. Občina bodo, kot je predvideno, odkupile določeno število ležišč in bodo s temi razpolagale. Seveda bodo morale za vsako ležišče vplačati določeno vsoto. Po sedanjem predlogu naj bi imeli skupno za kranjsko občino 114 ležišč, za jeseniško občino 68 ležišč, radovljiško 70, škofjeloško 84 in iz tržiške 29 ležišč. Seveda bodo o teh predlogih sedaj še razpravljali na občinah in jih vskladili z njihovimi potrebami in sredstvi, ki jih imajo na razpolago za odkup.

K. M.

Andrič prejel Nobelovo nagrado

Po večletnih pričakovanjih in po skorajšnjem uspehu lani so strogi švedski akademiki priznali letos našemu književniku Ivu Andriču Nobelovo nagrado za literaturo. Andrič se je rodil v letih preteklega stoletja. Sprva je pisal pesmi, kasneje pa se je povsem

posvetil prozi. Objavil je tri knjige povesti in zoslovel z romanom Most na Drini. V svojih delih se je zlasti loteval življenja stare Bosne pod turško oblastjo. Andrič se je z Nobelovo nagrado vključil med svetovna literarna imena.

Pogled na udeležence plenarnega zasedanja OO SZDL

Priprave na samostojno finansiranje šol

V Kranju je zaradi velikega števila šol precej težav, a je že marsikatera odstranjena

Ob začetku prihodnjega leta bodo tudi vse šole dobile status ustanov s samostojnim finansiranjem. Prehod od proračunske ustanove pa niti najmanj enostaven, saj nov način finansiranja zahteva skoraj popolnoma nove odnose znotraj vsakega kolektiva, obenem pa tem kolektivom nalaga vrsto dolžnosti, ki jih do sedaj niso poznali. Ena izmed bistvenih značilnosti je, da bo tudi šola poslovala na principu samoupravljanja članov kolektiva, kar mora priti do izraza že pri samih pripravah in sestavi potrebnih pravilnikov. Prav zaradi tega je pri pripravah dokaj v ospredju vloga občinskih sindikalnih podružnic in prosvetnih delavcev.

Pri Občinskem sindikalnem svetu v Kranju deluje posebna delovna konferenca predsednikov sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev. Doled se je sestala dvakrat in skupaj s predstavniki sveta za šolstvo, oddelka za družbene službe in sklada za šolstvo obdelala nekatere najbolj pereče probleme. Potrebo po taki konferenci so narekovala številna nerешena vprašanja o šolstvu, ki izhajajo iz nove delitve dohodka, iz reforme šolstva in ostalih vprašanj, ki so v zvezi z materialnimi problemi, notranjimi odnosi in samoupravljanjem v teh ustanovah.

celotni komunalni sistem. Razen tega so na njej govorili o tem, kako bi zagotovili enotno ocenjevanje vrednosti dela na posameznih šolah, kar mora biti izhodišče za politiko sklada za šolstvo. Bistveno stališče, ki ga je zavzel odbor konference, je, da morajo člani šolskih kolektivov sodelovati pri sedanjih pripravah in da je treba njihovo mnenje upoštevati.

Zagotoviti pa je treba tudi to, da bodo sredstva med šole na območju občine pravično razdeljena po dejanskih potrebah. Zaenkrat se med posameznimi šolami kažejo precejšnje razlike. Precej težav je nastalo letos s prenosom šol s pristojnosti OLO na pristojnost ObLO, kar je posebno močno čutil v Kranju, kjer imamo večje število šol, v katerih se šolajo učenci in dijaki iz več občin. le-te pa ne izpolnjujejo svojih

obveznosti in zato nastaja v skladu za šolstvo deficit. Se vedno ni dokončno urejeno vprašanje, katere šole so potrebne v okrajnem merilu in katere v republiškem. Posamezne občine na območju okraja še niso izdelale perspektivnih načrtov o tem, kakšno strokovno šolstvo bodo v prihodnje razvijale in tako še ni jasno, kaj naj bo v Kranju v okrajnem merilu. Trenutno je v kranjskih strokovnih šolah polovico učencev iz drugih občin, od katerih niti ena ne poravnava svojih obveznosti v celoti.

Kljub tem težavam pa lahko ugotovimo, da je prav v šolah na območju kranjske občine največ narcenega za prenos sredstev z občinskih organov na šole.

Pri oddelku za družbene službe ObLO Kranj, bodo usposobili manjšo komisijo, ki bo pomagala posameznim šolskim kolektivom pri sestavi pravilnikov in vsklajevala ter usmerjala priprave glede tega na posameznih šolah. Prav tako proučuje možnosti, da bi eden izmed pristojnih zavodov študijske obdelal nagrajevanje na eni šoli. Izdelani pravilnik bi potem v praksi izpopolnili in bi šolam lahko služil kot pomoč pri iskanju lastnih oblik ureditve.

M. Sosič

OBRAZI IN POJAVI

Bilo je na eni izmed razprav o novih gospodarskih ukrepih in uspehih gospodarjenja v letošnjem letu. V zadnjem času, ko so znani prvi rezultati, so take razprave sila pogoste. Vodijo se pri najrazličnejših forumih in načenjajo najrazličnejša aktualna vprašanja. Tako je na primer zadnjič na nekem posvetovanju nekdo sprožil razpravo o notranjem, ki so nastala med osebnimi dohodki v gospodarskih organizacijah in osebnimi dohodki javnih uslužbencev. Medtem ko ima večina podjetij dovolj denarja za dobro stimulacijo svojih delavcev, stimulacija javnih

uslužbencev pri sedanjih pogojih in ureditvi ni urejena. Da bodo ustvarjeni pogoji za to, bo potrebno zelo veliko truda in predvsem časa za temeljite analize in ocene dela, ki ne daje izdelkov, ki bi jih bilo mogoče prešteti in na pogled oceniti njihovo kvaliteto. Toda tudi o prvem poskusu stimulacije že lahko govorimo, saj smo v ta namen lahko zagotovili 5 odstotkov osebnega dohodka je menil predstavnik neke ustanove. »Ha, hal To je pa res smešno! Samo 5 odstotkov imajo! se je pri tej ugotovitvi očitno zabaval udeleženec posvetovanja, ki je sedel v

postni. Vem tudi to, da dosegata zelo visoke vsote »stimulacije«, toda ne s presežanjem norm, ker jih na njenem delovnem mestu ni, ampak zato, ker te norme presegajo ostali člani delovnega kolektiva v obratih.

Z veseljem ugotavljamo, da so novi gospodarski ukrepi za večino gospodarskih organizacij nadse ugodni. In vse ugodnosti so se takoj odražale tudi na povišanju osebnih dohodkov zaposlenih v podjetjih. Osebnimi dohodki javnih uslužbencev so ostali daleč spodaj. Toda — ne zato, ker je njihov doprinos k iz-

Smešnih 5 odstotkov

moji bližini. Tudi pri sosedu mi je uspelo izvzeti podcenjujoč nasmeš. Pripomba me je neprijetno presenetila in to tembolj, ker vem, da imata oba take osebne prejemke, ki so zelo blizu meje, o kateri je večkrat govoril, da skoraj ni več do-

M. S.

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

STRAH PRED SAMOTO

Da bi čimbolj združila množice v enotni tabor proti osvajačcem in hkrati tudi dokazala, da upravičeno postavlja temelje novi ljudski oblasti, je OF Slovenije po septembrskem plenumu 1941 leta začela izvajati tako imenovane "množične plebiscite", na katerih je vsakdo brez težav in nikakršnih tveganj lahko izpovedal svojo pripadnost. Prvi tak plebiscit je bil 29. oktobra 1941 leta. Med sedmo in osmo uro zvečer je bilo določeno, da ne sme nihče iz hiše. Vse ceste in javni lokali naj bodo prazni.

Posebno poročilo Izvršnega odbora OF Slovenije o uspehu tega plebiscita med drugim pravi tako: "29. oktobra 1941 je prvi mejnik v slovenski politični zgodovini. Narod se je strnil, site so se sprostile, vse pa je potekalo v najlepši disciplini. Ura molka in tiho je bila izvedena v popolnosti."

Ta oblika manifestacije se je obnesla zlasti v Ljubljani.

Ko se je bližala sedma zvečer, so se vse bolj praznila kavarna, trgovine in ceste so postajale puste. Ko so se Italijani zavedali te tiho, so začeli njihovi telefoni zvoniti in vse je hitelo k orožju. Menili so, da bo nenadoma prišlo do napada, da so domačini o tem seznanjeni in da so se umaknili zaradi varnosti. Ta njihov strah pred samoto je bil tako velik, da so šli na nekatera dohode v Ljubljano s tanki itd. Ljudje pa so se jim seveda smejali in ugotavljali enotnost in tudi moč svojih vrst.

Organizacija OF je na iniciativo CK KPS izvedla podobno akcijo še 1. decembra 1941 ob obletnici ustanovitve Jugoslavije in 3. januarja 1942 v poklon žrtvam, ki so padle v letu 1941. Italijani so bili še ob drugi taki manifestaciji v strahu in so šele pozneje spoznali, da gre zgolj za politično akcijo enotnosti zatiranega naroda. Kljub temu so se prestrašili in premaknili policijske ure zvečer od sedme na šesto uro, ker je pomenilo moralno zmago OF.

ZAUPANJE V KPJ

Oktober meseca 1936 je bil na 1. leti Zveze delovnega ljudstva na Koroški Beli izvoljen za župana

tovarš Vencelj Perko, viden član Komunistične partije. To je bil velik uspeh za KP.

POSVET NA DOBRAMI

Nekega dne oktobra meseca 1939 leta je bil ožji partijski posvet pri tovarišu Stanetu Zagarju v šoli na Zgornji Dobravi. Na posvetovanju so sodelovali Edvard Kardelj, Peppca Kardelj, Albin Pižornik, Vencelj Perko in Ivan Bertonec. Razpravljali so o odnosih in nekaterih nepravilnostih med komunisti na Jesenicah.

UVELJAVLJANJE PROIZVAJALCEV

Pred štirimi leti - konec oktobra 1957 leta - so bile volitve v občinske ljudske odbore. Delovni kolektivi so volili svoje odbornike v prve občinske zbornice proizvajalcev. Prej so bili zbori proizvajalcev iz sestavnih del zvezne in republiških skupščin in okrajnih ljudskih odborov. Takrat pa so bili izvoljeni zbori proizvajalcev še za območje občin.

Ljudje in dogodki

Britansko-rodezijsko-kanadska preiskovalna komisija je lakonično obvestila svetovni tisk, da se je na kraju nesreče preučila, da letalske nesreče z generalnim sekretarjem OZN ni zakrivil napad na letalo, temveč da je strmoglavljenje jeklenege pitfa švedske letalske družbe treba pripisati človeškim in tehničnim napakam. Nesrečo so po uradnem zapisniku zakrivil: utrujenost pilota, okvare na letalu in nesrečni slučaj. Nihče v uradnem zapisniku ne omenja, da so tisto noč na nebu osrednje Afrike raketna letala Fonga Magister iskali v zraku primerne tarče za rafale iz letalskih strojin.

Takšno sporočilo seveda ni zadovoljilo nikogar, še manj pa pričelo ljudi, da ne domnevajo roparskega posega, ki ga najbrž ni manjkalo. Užaljeni Švedi, ki so v generalni razpravi odločno zahtevali preiskavo, so prvi spregovorili skozi usta švedskega častnika Landina. "Izgledi, da se ugotovi resnica o Hamarskjöldovi nesreči so v sorazmerju ena proti milijon. Stotine delavcev je na kraju nesreče že davno zabrisalo vse sledove."

Toda sledovi niso zabrisani, v nekem drugem smislu. Od Hamarskjöldove smrti dalje teče spor o njegovem nasledniku. V splošni razpravi je bilo sprovednih neznansko veliko predlogov, da bi našli izhod iz slepe ulice. Sovjetski pritisk, da ustroj Združenih narodov ne ustreza več dejanskim razmeram v svetu, je

časa pozabiti na zamišljeno "trojko" v izvršnem telesu svetovne organizacije, niso pa pripravljeno pristati na vračanje na staro. Če že ne drugače, je sedaj lepa priložnost, da napravijo generalno vajo z orkestrom pomočnikov. Ameriški predstavnik v Združenih narodih Stevenson daje vtis, da orkestru ne bo

ralnega sekretarja. Zakaj različne okoliščine so zavirale pomene in ne nasprotuje pravici osrednje vlade po enotnosti dežele. Sporazum po teh razlagah ne izključuje enotnosti, ozemeljske nedotakljivosti in neodvisnosti Konga ter suverenosti oblasti kongoske vlade na vsem ozemlju dežele. To naj bi bila zadostna zagotovila, da bi predsednik osrednje kongoske vlade pristopil k sporazumu in ga odobril. Seveda s tem nastane vprašanje, po kakšni poti bi mogoče zlomili Combeju greben. Zakaj vsi predlogi, ki so prišli iz Combejevih ust, prej spominjajo na odkrito izzivanje kot na pripravljenost, da bi z odgovori našli "modus vivendi". Zdravko Tomžič

PO STAREM KOPITU

to smrtino priložnost spretno izkoristil. Sovjetska diplomacija je preizkusila staro spretnostno igro. Sprva so zahtevali veliko, da bi se kasneje zadovoljili z manjšimi koncesijami. Američani so pred vsem svetom povedali, da so za statuso, ker ne želijo svetovne organizacije spremeniti v blokovsko kopito, ki bi postalo neuporabno s trojnimi živimi sistemom, kakršnega si zamišljajo v Moskvi. Nasprotja med Američanci in Sovjeti, ki jih že lep čas brusijo z medesebojnimi pogajanjmi, le še niso tako izglajena, da bi v ložaje svetovne organizacije lahko položili nove kroglice in ta stroj zopet spravili v normalni tek. Sovjetski voditelji so najbrž pripravljeno še za nekaj

nasprofoval, če bodo uspeli najti primerno zasedbo, odločno pa nasprotuje stališču, da bi pomočnikom dali pristojnosti, ki bi oslabilo položaj generalnega sekretarja. Zavlačevanje "brezvlade" preprečuje nevezane države, ki so svoje dobre usluge nudile že večkrat ob težkih trenutkih. Najbrž bo dokončna rešitev položaja generalnega sekretarja hoče noč morala dati priznanje državam, ki z mostovom vežejo dva svetova, ki bi drug drugega vtoplela v žilce vode. Pri izvolitvi ima trenutno največje izgled burmanski predstavnik U Tan.

Nič bolj ni postal urejen položaj v deželi, zaradi katere je bilo izpraznjeno mesto gene-

deža v New Yorku odgovoril, da je sporazum le vojaška pomena in ne nasprotuje pravici osrednje vlade po enotnosti dežele. Sporazum po teh razlagah ne izključuje enotnosti, ozemeljske nedotakljivosti in neodvisnosti Konga ter suverenosti oblasti kongoske vlade na vsem ozemlju dežele. To naj bi bila zadostna zagotovila, da bi predsednik osrednje kongoske vlade pristopil k sporazumu in ga odobril. Seveda s tem nastane vprašanje, po kakšni poti bi mogoče zlomili Combeju greben. Zakaj vsi predlogi, ki so prišli iz Combejevih ust, prej spominjajo na odkrito izzivanje kot na pripravljenost, da bi z odgovori našli "modus vivendi". Zdravko Tomžič

Pridobiti moramo slehernega proizvajalca

(nadaljevanje s 1. strani)
nostmi že začel ublaževati in to brez kakršnih okrožnic in prepričevanja kot je to bilo nekoč. V trgovini, obrti, kmetijstvu, gradbeništvu, gostinstvu in v komunalni dejavnosti je narodni dohodek porasel za 49 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem. Že v prvi polovici letošnjega leta je bilo čutili prve promike narodnega dohodka iz industrije v ostale dejavnosti. To je spremenilo oziroma okreplilo ekonomski položaj postranskih dejavnosti in predstavlja njihov objektivno možnost, da se stanje izboljša in da se končno odstranijo razlike, ki smo jih doslej beležili med industrijo in drugimi dejavnostmi.

V industriji pa je nasprotno zabeležen občutni padec narodnega dohodka, in sicer na 98,5 odstotkov v primerjavi s prvim polletjem lani. To pa prav zaradi razkoraka med celotnim dohodkom in materialnimi stroški. Materialni stroški so namreč porasli od 62 na 67 odstotkov. Temu proble-

mu, ki predstavlja velike skrite možnosti za povečanje dohodka iz čistega dohodka, bi morale gospodarske organizacije posvetiti vse večjo pozornost.

KAJ ČAKA ZBORE PROIZVAJALCEV

Ko je tovarš Kopal govoril o dosedanjih pojavih pri nagrajevanju, je dejal, da so analize pokazale določene slabosti v sistemu delitve dohodka in tudi pri razdeljevanju osebnih dohodkov. Osnovna slabost je v tem, da sistemi delitve osebnih dohodkov niso čvrsto vezani na ustvarjalne uspehe v proizvodnji. Se zmežaj prihaja do enostavnega linearnega povečevanja osebnih dohodkov na podlagi starih preživelih normativov. Zbori proizvajalcev bodo morali skilneje poseči v te probleme in spremljati delo tarifnih pravilnikov. Velika težava je tudi v tem, da občinski odbori nimajo zadostnih kadrov, ki bi bili sposobni strokovno in politično oceniti stvari, izdelati ustre-

ne analize in jih predložiti merodajnim organom v razpravo. Ob vsem tem pa je tudi negativna ugotovitev, da so sredstva za sklade v gospodarskih organizacijah relativno zmanjšana. To kaže, da so se nominalni osebni dohodki povečali na račun nove delitve dohodka kot sistema, manj pa kot posledica večje produktivnosti oziroma z boljšim gospodarjenjem.

KAKO PRODAJATI IN IZVAJATI

Novi gospodarski sistem je postavil naša podjetja v povsem nov položaj tudi pri prodaji svojih izdelkov. Na trgu se izdelki kritično ocenjujejo po njihovi kvaliteti in tudi po ceni. Odpadli so razni krediti, instrumenti in in druge oblike administrativne pomoči, da bi proizvajalci prodajali svoje blago. Vse to pa zahteva, da morajo proizvajalci prisluhniti potrebam tržišča. Časi, ko ni bilo praktično nobene konkurence, so za nami. Kolektivi bodo morali izdelati dolgoročno orientacijo svoje proizvodnje in vskladiti kalkulacije s širšim proizvodnim ozrom potrošnim območjem. Marsikje je prehod na masovno proizvodnjo mogoč samo z občutno usmeritvijo na širša tržišča oziroma na izvoz.

"Ko ugotavljamo rezultate doseganja gospodarjenja v letošnjem letu in vplivu novega gospodarskega sistema, je ob koncu dejal tovarš Kopal, "je jasno, da ne gre več za to, ali je ta sistem dober ali slab, marveč za to, kako naj bi ta sistem uveljavili v praksi. Novi sistem je od-

pril neizmerne možnosti za polet ustvarjalne iniciative naših proizvajalcev. Vendar smo še daleč od tega, da bi izkoristili vse možnosti, ki nam jih daje ta sistem. Zato je prvenstvena naloga vseh sil, da s konkretno mobilizacijo slehernega proizvajalca, z neposrednim pritegovanjem k upravljanju dosežemo rezultate, ki bodo potrdili pravilnost zastavljene poti."

NESREČE

Smrt zaradi mladostne objestnosti

Preteklo sredo se je v Kranju primerila smrtna nesreča, ki jo je zakrivila predvsem mladostna objestnost. Tega jutra se je 300 javencev s predavatelji Industrijske šole Iskra v Kranju napotilo proti Joštu. Nameravali so obiskati nekatera kraje, ki so znani iz narodnoosvobodilne borbe. Ko so prispeli na pševsko cesto, je za njimi pripeljal tovornjak KR-19-06 poln gramoza. Upravljal ga je Janez Stumbergar. Ker je prehitelv izletnike, je seveda zmanjšal brzino na okrog 5 km na uro, pa je izkoristil 15-letni gojenec šole Franjo Gabrič iz Kranja in se obsel na levo stran tovarnjaka. Iz neznanega vzroka pa se je nenadoma znašel pod zadnjim dvoj-

POSVET ZDRAVSTVENIH DELAVCEV

Tržič (B. F.) - Za ponedelje dopoldne je Svet za zdravstvo Oblo Tržič sklical širši posvet, v katerem se bodo pogovorili o ureditvi zdravstvene službe v na skorajšnjo dograditev Zdravstvenega doma. Z novimi objekti, v katerem bodo lahko od splošne pa do skoraj vseh specialnih ambulant, bo vsakekor zdravstvena služba doživela znatne spremembe v dosedanjem načinu poslovanja.

Motorist podri pešca

V četrtek, 26. oktobra, pred pol sedmo zvečer je na cesti I. reda, ki pelje v Jesenice, do hude prometne nesreče. Motorist Jože Zidar, senic se je peljal z motorom lesom z Javornika proti Jesenicam. Ko je peljal mimo Huseina Mehmedovića s Korobca, Bele, se je temu pri prehitovanju preveč približal in ga podrl. Motorist je dobil pri udarcu precej hude telesne poškodbe in so ga peljali v jeseniško bolnišnico. Motorist Zidar sicer ni utrpel telesnih poškodb, a na motorju je škoda za okrog 30.000 dinarjev.

Pravilniki in ekonomske enote

Na današnjem plenumu so kot prvo točko obravnavali probleme uveljavljanja novega gospodarskega sistema v kmetijstvu in gozdarstvu. O tem je obširneje razpravljal predsednik Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo za okraj Kranj Ivo Miklavčič. Iz njegovega referata povzemamo, da je delovna stročilnost v kmetijstvu še vedno dokaj nizka.

Kmetijske zadruge so pričele letos posloovati v novih pogojih. Z združevanjem KZ so postali delovni kolektivi močnejši, prav tako pa so nastali pogoji za formiranje sindikalnih podružnic in za njihovo uspešno delo. Trenutno je tudi v kmetijstvu najvažnejše vprašanje, kako izdelati pravilnike o delitvi čistega in osebnega dohodka in kako najti najustreznejše ekonomske enote za formiranje ekonomskih enot. Ponekod se ogrevajo za to, da bi po družbenih posestvih ustanavljali ekonomske enote po obratih; drugi pa menijo, da je boljše, da ekonomska enota združuje določeno vrsto proizvodnje. Nekateri pravilniki o delitvi čistega dohodka so tudi v kmetijstvu nesprijemljivi. Se vedno namreč osebni dohodek ni odvisen od vrednosti vložnega dela.

Uspehi uveljavljanja novega gospodarskega sistema so bili tudi v obrti in komunalni v prvem polletju letošnjega leta zadovoljivi. Pač pa ni pravilno, je v razpravi o problemih obrtne in komunalne dejavnosti poudaril tajnik Obrtno-komunalne zbornice za okraj Kranj Rado Hrast, da imata proizvodna obrt in industrija enake družbene obveznosti. To ni opravičljivo niti tedaj, ko obrt proizvaja tudi serijsko. V nadaljevanju svoje razprave je tov. Hrast povedal, da bodo investicijska vlaganja v letošnjem letu v obrtni in komunalni dejavnosti nižja, kakor pa je predviden.

Izdelava pravilnikov o delitvi dohodka tudi v obrti bolj ali manj ugodno poteka. Nekako 15 odstotkov vseh obrtnih podjetij ima pravilnike že sprejete, čeprav v obrti primanjkuje specialnih strokovnih kadrov, ki bi lahko pravilnike hitro in pravilno izdelali. To je nedvomno tudi eden izmed glavnih vzrokov, zakaj so nekatera obrtna podjetja posegla po tipiziranih pravilnikih. Prav tako imajo nekatera obrtna podjetja v svojih pravilnikih še vedno tarifne postavke le s to razliko, da

jih preimenovali v obračunske postavke. Razmerje med osebniimi prejemki in skladi pa je pri posameznih podjetjih dokaj različno.

K razpravi o uvajanju novega gospodarskega sistema se je javil tudi ljudski poslanec Jože Bergant iz Železarne Jesenice. Tov. Bergant je poudaril, da plafonirane cene povzročajo Železarni številne težave. Cene prevoza in ostali stroški so namreč stalno dvigajo, medtem ko Železarna ne more povziti cene svojim izdelkom. Zaradi take politike izgubi podjetje letno nad 700 milijonov dinarjev. Omenjeni diskutant je tudi omenil, da svesti ekonomskih enot v nekaterih primerih so niso dovolj problemom, ki bi jih morali reševati. Prav tako tudi občinski zbori proizvajalcev še ne odigravajo svoje vloge tako, ko bi jo morali.

Težak in kritičen problem za jeseniško Železarno so tudi obratna sredstva. Te se namreč v zadnjih štirih letih niso bistveno povečale, čeprav se je brutoprodukt dvignil za približno šest do sedem milijard dinarjev. Razumljivo je, da ima omenjeni problem številne negativne posledice. Ivo Mejdlič je na današnjem plenumu dal časa diskutiral o problemih v zvezi z izdelavo

pravilnikov o delitvi osebnega in čistega dohodka. Nekateri novi pravilniki se namreč pogosto ne razlikujejo od starih, razlika je le v tem, da so besedo tarifna postavka zamenjali z obračunsko postavko. Pač pa so le redka podjetja, ki bi skušala ob teh velikih spremembah v delitvi dohodka odpraviti staro miselnost o "plači". Boj proti tej zastareli miselnosti naj postane delovno področje vseh naših množičnih organizacij.

Tudi trgovina je v letošnjem prvem polletju dosegla boljše rezultate prav zaradi delovanja novega gospodarskega sistema. O gibanju blagovnega prometa je razpravljal tajnik Trgovinske zbornice za okraj Kranj Milan Lempi, ki je navedel številne podatke s tega področja. Opozoril pa je tudi na kritično situacijo glede finansiranja strokovnega šolstva, predvsem še o plačevanju prispevkov za šolski center za blagovni promet. Nekatero probleme, ki so jih obravnavali na današnjem plenumu, bomo objavili oziroma komentirali v prihodnjih številkah našega lista.

M. P.

V ponedeljek Glasova panorama

ZAHVALA

Ob smrti sina in brata SKUŠEK FRANCA

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence.

Zalujoci: oče, sestre z družinami, Lojzka, Ani, Mici, brata z družinama, Jože, Lojze in brat Janez.

Kranj, Trbovlje, Hrastnik, Grosuplje, Wien

novi **novi** **novi**

boljši kot kdajkoli

novi **novi**

OSREDNJA KNJIZNICA OBCINE KRANJ razpisuje

po sklepu 13. seje upravnega odbora, ki je bila dne 6. oktobra 1961 naslednja delovna mesta:

1. VODJA ODDELKA ZA PIONIRSKO KNJIZNICARSTVO
2. VODJA LJUDSKE KNJIZNICE
3. KNJIZNICAR ZA PIONIRSKO KNJIZNICO
4. 2 KNJIZNICARJA ZA LJUDSKO KNJIZNICO

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. K prijavi je treba priložiti življenjepis in zadnje šolsko spričevalo. Osebni prejemki se določijo po pravilniku. Podrobna pojasnila se dobe na upravi Osrednje knjižnice, Titov trg 6.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, sestre, stare mame in tete FRANCISKE PODOBNIK

se najlepše zahvalujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in jo spemili na njeni zadnji poti. Lepa hvala tudi župniku iz Stare Oselice.

Zalujoci: mož, sinovi, hčere in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

rsem, ki ste spemili našo ljubo mamo IVANO MIHELIC

na njeni zadnji poti in jo olepšali s cvetjem. Se posebna zahvala za vso veliko pozornost vodstvu, računovodstvu in vsemu kolektivu Gorenjskega tiskarskega podjetja, ki so mi pomagali pri izdaji knjige iz Ljubljane in vsem nekdanjim in sedanjim sosedom; gospodum duhovnikom in zdravniku dr. Novaku za zadnjo tolažbo.

Dne 23. oktobra 1961 - Kranj, Sentvid, Ljubljana, Skofja Loka, Prebold, Beograd, Munhard-Backnang, Trst. V imenu vsega sorodstva hčerka Mara Sajovic

Pred letno skupščino Stalne konference mest FLRJ v Nišu

Komune pred novimi nalogami

Kranj, 28. oktobra - Na četrtkovni skupni seji obeh zborov OBLO Kranj so razpravljali o problemih delovanja sistema družbenega samoupravljanja v komunah, sedlo pa je poročilo o gibanju gospodarstva v prvem polletju 1961 in poročilo o triletni realizaciji proračuna sklada za negospodarske investicije, cestnega sklada in spremembe proračuna za leto 1961. Na koncu so sklepali še o sklicanju zborov volivcev.

Zaradi obširnosti celotnega gradiva bi to pot kazalo spregovoriti predvsem o prvi točki dnevnega reda, ki je neposredno vezana na letno skupščino Stalne konference mest FLRJ, ki bo v Nišu od 30. oktobra do 1. novembra letos. Predsedstvo Stalne konference je za to priložnost pripravilo obširno gradivo o problematiki razvoja in delovanja sistema družbenega upravljanja v komunah in ga razdelilo ljudskim odborom z željo, da gradivo na svojih sejah prouče in dopolnijo s svojimi stališči in izkušnjami. Predlagano je več novih stališč za posamezna področja družbenega življenja v komunah.

Z zakonom o delitvi dohodka, ki se je izoblikoval z novim gospodarskim sistemom, se je komunna značila pred docela novimi nalogami in pogoji. Dohodek komun je v sorazmerju z ustvarjalno akumulacijo s tem pa je komunna tudi mnogo bolj zainteresirana na celotnem poslovanju in rentabilnosti podjetij na svojem področju. Povsem razumljivo je torej, da bo komunna skrbela predvsem za osnovne pogoje razvoja gospodarstva. Skrbela bo za ugodne prometne zveze, kulturne in zdravstvene institucije, prosvetne ustanove itd.

V novih pogojih dobiva tudi plan občine novo vsebino in vlogo. Vloga komun naj bi bila v tem, da vse plane medsebojno vešklaja in dopolnjuje, da daje gospodarskim organizacijam potrebna navodila in podobno. Vse to je namreč osnova za planske instrumente.

IZ VSEBINE 9. ŠTEVILKE VESTNIKA

Kranj - V četrtek je izšla 9. številka Vestnika OBLO Kranj. Na 44 straneh prinaša zanimive podatke o razpravah in sklepih jesenskih sej OBLO v zvezi s proračunom in družbenimi skladi. V posebnem poglavju pričbuje podatke iz komunalne dejavnosti v občini in gradnjah nekaterih negospodarskih investicij. Zanimivi pa so tudi podatki s področja inženjerskega dela v zvezi z delovnimi in varnostnimi razmerami v gostinstvu in trgovini ter o stanju higijensko-tehničnega varstva. Ostala vsebina pa pričbuje še o delu s področja zdravstva, kmetijstva in gozdarstva.

Kranj - V četrtek je izšla 9. številka Vestnika OBLO Kranj. Na 44 straneh prinaša zanimive podatke o razpravah in sklepih jesenskih sej OBLO v zvezi s proračunom in družbenimi skladi. V posebnem poglavju pričbuje podatke iz komunalne dejavnosti v občini in gradnjah nekaterih negospodarskih investicij. Zanimivi pa so tudi podatki s področja inženjerskega dela v zvezi z delovnimi in varnostnimi razmerami v gostinstvu in trgovini ter o stanju higijensko-tehničnega varstva. Ostala vsebina pa pričbuje še o delu s področja zdravstva, kmetijstva in gozdarstva.

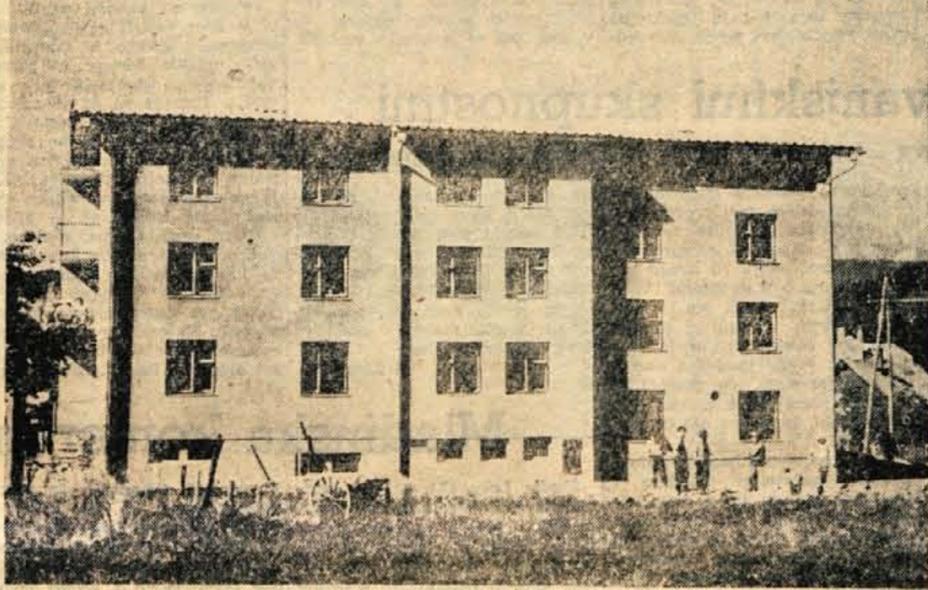
Nadaljni razvoj gospodarstva povečanjem produktivnosti in osebnega dohodka bo vplival tu-

Kranjski GLAS

di na položaj komunalnih uslug, na stanovanjsko gradnjo in na družbene službe, na primer zdravstvo, šolstvo itd. Poseben problem predstavljajo tudi stanovanjske skupnosti in krajevni odbori. Ker sta si ti dve celici komunalnega sistema po svoji vlogi zelo podobni, se zanju predlaga skupni naziv »krajevna skupnost«. Gre za institucije, ki bodo na najbolj demokratičen način skrbela na svojem področju za vse probleme, s katerimi se srečujejo prebivalci. Predvsem pa bo treba poskrbeti za materialno osnovo teh novih organov. Gradivo za skupščino Stalne konference mest predlaga da razpravo še nekatere druge probleme: govori o prispevku iz osebnih dohodkov v proračun OBLO in o zborih volivcev, ki naj dobijo v novih pogojih pomebnostjo v-

gov in tez, ki naj jih delegacija OBLO Kranj posreduje na letni skupščini Stalne konference mest. Hkrati pa so odborniki ugotovili, da je do skupščine le še nekaj dni, zato ne bo moč pripraviti izvršnih elaboratov. Vsekakor pa bo naša delegacija lahko posredovala nekatera dovolj jasna stališča v zvezi z obravnavanimi problemi družbenega samoupravljanja. Bogatih izkušenj nam končno ne manjka.

Da pa bi v prihodnje čimuspšneje reševali nalitete probleme zlasti se v zvezi z ustavo in ustavnimi spremembami, so predlagali, naj bi ustanovili komisijo, ki bi proučevala vse družbeno-ekonomske pojave v občini. Bili so tudi mnenja, da bi morda kazalo delovanje te komisije okrepiti s podkomisijami, ki bi jim zaupali pro-

Novi bloki v Bohinjski Bistrici

Kako je na Koprivniku

V Glasu, ki je izšel v soboto, 21. oktobra, smo pod naslovom »Čuden vzrok nedelavnosti« objavili krajši zapis o kulturnem in političnem delu v Koprivniku nad Bohinjem. V njem je izrečeno precej kritike na račun šolskega vodstva, češ da ne dovolj uporabe šolskih prostorov za kulturno-politično delo vaščanov. Pred dnevi pa smo morali ugotoviti, da smo dobili podatke iz neobjektivnih virov, ki so očitno s slabimi nameni dali povsem napačno sliko o vlogi, ki jo ima koprivniška šola in njen upravitelj. To zmotno želimo popraviti s tem, da danes objavljamo zapis, ki smo ga lahko povzeli po razgovoru s tamkajšnjim šolskim upraviteljem.

V enem izmed razredov koprivniške šole so pred nekaj leti koprivniški fantje pod vodstvom sedanjega šolskega upravitelja zgradili oder, ki že ves čas služi za kulturne prireditve. Tako je tam nastopal dramski odsek gasilskega društva, tam so bile vse prireditve, razen tega pa so pionirji uprizarili nekaj igrice. Tudi letos so prav v tem času nastudirali igrice Kečke. V tem prostoru ima pionirski pevski zbor dvakrat na teden pevake vaje, služi pa tudi zborom volivcev, sestankom vaškega aktivna ZK, krajevnega odbora SZDL Gorjuše-Koprivnik, ki so enkrat v eni, drugič v drugi vasi; v njem pa vsak mesec enkrat nastopajo še posvetovalnica za predšolske otroke. Za vse to šola ne prejema nobene odškodnine, ker jo šolsko vodstvo tudi ni nikdar zahtevalo. Le potujoči kino (organiziral ga je bivši Izobraževalni

center, Delavska univerza Bohinjska Bistrica pa z njim ni nadaljevala, ker ni imela potrebnega denarja) je plačeval po nekaj sto dinarjev. S tem denarjem so potem v šoli kupili zavese za zatemnitev razreda, ker so prej v ta namen uporabljali kar odeje, ki so jih posodili tamkajšnji učitelji. Ko so prenehale predstave potujočega kina, se je šolski upravitelj celo sam dogovarjal z upravo GG Bled, da bi jim odstopila svoj projektor, vendar sedaj nimajo možnosti za posojanje celovečernih filmov, ker nimajo za to potrebne stalne pogodbe.

Sola ima z dramskim odsekom Gasilskega društva Koprivnik narejeno pogodbo o uporabi razreda in odra za vaje in predstave, vendar jo člani tega odseka trenutno ne uporabljajo. Pač pa so pred dnevi koprivniški komunisti in člani KO SZDL Gorjuše-Koprivnik sklenili, da bodo oživili delo moškega pevskega zbora. Posamezni člani so se zadržali, da se bodo o tem pogovorili s pevci. Vadili bodo v šoli, kjer imajo električni harmonij, ki so ga pionirji dobili kot prvo nagrado na okrajnem pionirskem tekmovanju v počastitev 40-letnice ZKJ.

Čisti dohodek za stroje

Bled (F. S.) - Tovarna čipk in vzenin na Bledu dosegla lepe uspehe. V prvem tromesečju leto je to podjetje preseglo letni plan za 3%, planirani čisti dohodek pa za 17%. Pohvaliti je treba predlog upravnega odbora, ki so ga člani sprejeli na zadnji seji in ki predvideva, da se 21 milijonov čistega dohodka namenijo za nabavo novih strojev, le 1,3 milijone pa za osebne dohodke. Upravni odbor je na predlog Občinskega

center, Delavska univerza Bohinjska Bistrica pa z njim ni nadaljevala, ker ni imela potrebnega denarja) je plačeval po nekaj sto dinarjev. S tem denarjem so potem v šoli kupili zavese za zatemnitev razreda, ker so prej v ta namen uporabljali kar odeje, ki so jih posodili tamkajšnji učitelji. Ko so prenehale predstave potujočega kina, se je šolski upravitelj celo sam dogovarjal z upravo GG Bled, da bi jim odstopila svoj projektor, vendar sedaj nimajo možnosti za posojanje celovečernih filmov, ker nimajo za to potrebne stalne pogodbe.

Sola ima z dramskim odsekom Gasilskega društva Koprivnik narejeno pogodbo o uporabi razreda in odra za vaje in predstave, vendar jo člani tega odseka trenutno ne uporabljajo. Pač pa so pred dnevi koprivniški komunisti in člani KO SZDL Gorjuše-Koprivnik sklenili, da bodo oživili delo moškega pevskega zbora. Posamezni člani so se zadržali, da se bodo o tem pogovorili s pevci. Vadili bodo v šoli, kjer imajo električni harmonij, ki so ga pionirji dobili kot prvo nagrado na okrajnem pionirskem tekmovanju v počastitev 40-letnice ZKJ.

Morda bi morali omeniti še kaj na primer gospodinjski tečaj, ki ga je organiziralo šolsko vodstvo in bi ga želeli letos nadaljevati, ali morda to, da so z izkupičkom od novoletne jelke vsem članom pionirskega pevskega zbora kupili enotne obleke itd. Toda naj za zaključek zadostuje ugotovitev, da večina vaščanov v šolo rada prihaja in tudi na roditeljskih sestankih načena pogovore o najrazličnejših problemih gospodarstva in političnih odnosov med državami. Šolski odbor se je doslej sestel na osemih sejah, nejevni člani pa imajo veliko razumevanje za probleme šole in vasi.

Bled v prihodnje

Le malo krajev na Slovenskem ima toliko urbanistične dokumentacije kot Bled. To je razumljivo, saj so se ljudje, ki so Bled upravljali in zanj planirali, vedno zavedali enkratnih naravnih pogo-

Počastitev begunjskih talcev

Begunje na Gorenjskem (M. S.) - Kot vsako leto na dan mrtvih bodo tudi letos grobovi talcev v Begunjah in v Dragi posebno lepo urejeni. Občinski odbor Zveze borcev iz Radovljice pa pripravlja posebno žalno svečanost. Za Dan mrtvih pričakuje, da bo

Bled v prihodnje

vsem edinstvena turistična lokacija, saj ima izreden pokrajinski okvir. Tako bo pri nadaljnjem delu treba upoštevati predvsem razvojne tendence turizma na Bledu, zimsko sezono, sanacijo

Radovljiska KOMUNA

jezera, perspektive v zvezi s topnega centra, komunikacije in ar-

OBNOVA MOSTOV

Bled (F. S.) - Tudi v blejski kotlini je nastala ob zadnjem deževju precejšnja škoda. Sava Bohinjka je uničila in odplavila most čez Savo na Selu pri Bledu in Ribnem, poškodovala pa je tudi most pri Mini. Seiški most, ki je dolg 81 metrov, je voda odplavila v dolžini 55 metrov, ostali del pa je tudi uničen. Most v Ribnem je prav tako uničen. Oba omenjena mostova sta za vaščane Sela in Ribnega zelo pomembna, saj jim omogočata dostop na polje, pašnike in gozdove onstran Save. Tukajšnji kmetje so močno odvisni od dohodkov iz gozda, zato se zelo želijo, da bi bila mostova kar najhitreje popravljena. Kljub pomanjkanju finančnih sredstev občina proučuje možnosti za takojšen pričetek gradnje, saj so vaščani že izrazili pripravljenost, da bodo sami veliko pomagali. Seveda pri tem ne bo šlo brez pomoči nekaterih gospodarskih organizacij. Uspeh te akcije bo odvisen predvsem od iniciative, ki jo bodo pokazali prizadeti sami.

Komemoracije ob Dnevu mrtvih v kranjski občini

Kranj (J. Z.) - V vseh krajih kranjske občine se organizacije SZDL, Zveze borcev in ostala društva in organizacije pripravljajo na slavnostne komemoracije ob Dnevu mrtvih. Razen tega, da se bodo v čimvečjem številu udeležili osrednje žalne slovesnosti v Kranju, skrbijo tudi za to, da bodo krajevne komemoracije potekale tako, kot se za ta dan spodobi.

V Senčurju se bodo 1. novembra zbrali pred Domom Svobode, nato pa bodo v sprevedu odšli na pokopališče, kjer bodo okrasili spomenik padlih borcev. Sledil bo slavnosten govor in recitacije, ki jih bodo pripravili šolarji iz Senčurja. Pevski zbor Svobode bo zapel tudi nekaj žalnih pesmi.

Besničani bodo ta dan okrasili grobove padlih borcev in talcev ter spominska obeležja. Priredili bodo svečanost pri odprtem grobu dveh partizanov na pokopališču.

Na Primeskovem bo terenska komemoracija v terek popoldne pred spominsko ploščo na Zadrudnem domu. Učenci tamkajšnje šole bodo ta dan okrasili spominske plošče pri Jelenčevih, Zanovih, Sorlijevih in grobove na pokopališču.

Predoslani bodo Dan mrtvih počastili s komemoracijo na pokopališču, kjer bodo sodelovali pevci iz Britofa in pionirji osnovne šole. K spomeniku bodo nato položili vence.

Začeli so se zbori volivcev v kranjski občini

Iz pionirskega doma - skladišče

OTROCI PREPUŠČENI CESTI - PRIPOMBA STARŠEV IZ OBMOČJA VODOVODNEGA STOLPA

Kranj, 26. oktobra - Na sinočnem zboru volivcev iz območja Vodovodnega stolpa v Kranju so udeleženci največ govorili o poslovanju njihovih dveh šol in o nekaterih vzgojnih problemih otrok. To je bilo tudi osrednje vprašanje. Volivci so zlasti govorili o težavah, ki nastajajo letos spriče novega urnika, ko mora vsak otrok hoditi en teden dopoldne in en teden popoldne v šolo. Največ pa je bilo pripomb na to, da otroci v prostem času nimajo kam iti in da so prepuščeni cesti.

Urnik je letos marsikoga presenetil. Se lani so na šolah upoštevali želje zaposlenih staršev

in po možnosti njihove otroke vzeli v dopoldanski pouk. Toda letos, čeprav so odprli novo šolo na Planini, so nastale še večje težave. Skupno, kot je povedal upravitelj osnovne šole Simon Jenko, je imelo 72 odstotkov otrok upravitelne želje, da bi hodilo k dopoldanskemu pouku. Toliko otrok šola v dopoldanski izmeni ne bi mogla sprejeti, v popoldanskih urah pa bi bile učilnice skoraj prazne. Spriče tega so se odločili, da popoldanski pouk, ki nima vseh tistih prednosti kot dopoldanski, razdelijo na vse enako. Tako obliko so morali sprejeti tudi že v Ljubljani, v Trzinu, v Novem mestu, v Celju in v drugih mestih, kjer je pomanj-

kanje šolskih prostorov pripeljalo do istih težav kot v Kranju.

Ce je že to pojasnilo volivce zadovoljilo, pa tega skoraj ne bi bilo mogoče trditi ob drugem vprašanju, ko so namreč volivci izražali zaskrbljenost, kam bi otroci v prostem času. Kot je dejal Baldomir Bizjak, je bilo v času načrtov in preurejevanja Delavskega doma v Kranju predvideno, da bi bil tam tudi prostor za Pionirski dom. Naho je bilo slišati o delavski menzi in končno so bili tisti prostori dodeljeni za skladišče trgovskega podjetja. Starši so na zboru volivcev to še posebej omenjali spričo ugotovitve, da niti šole nimajo telovadnic ali drugih prostorov za pošolsko izživljanje, tako da otroci nimajo kam in se v glavnem prepuščeni cestam.

Volivci so sprejeli sklep, naj OBLO pregleda, kako se koristijo prostori v Delavskem domu, ustrezne organizacije pa naj bi razpravljale o razvedritvi otrok v njihovem prostem času. - K. M.

Anketa je potrdila nujnost

Pred kratkim je odbor krajevene organizacije SZDL Zlatopolje izvedel med svojimi člani posebno anketo, ki naj bi prikazala, kako Zlatopoljčani gledajo na nekatera - po mnenju večine - najbolj pereča vprašanja tega predela.

Tudi tokrat se je izkazalo, kot že na mnogih zborih volivcev, da nastaja največji problem v zvezi z oddaljenostjo osnovnih šol, ki jih obiskujejo šoloobvezni otroci

Zlatega polja. Več kot 500 otrok mora namreč vsak dan dvakrat prehoditi prometno pot do šole Franceta Prešerna, Simona Jenka in Staneta Zagarja, pri čemer moramo poleg vse bolj naraščajočega prometa upoštevati tudi razdaljo. Kot ugotavljajo v analizi ankete, naj bi Občinski ljudski odbor Kranj začel čimprej razmišljati o gradnji osemletke na Zlatem polju.

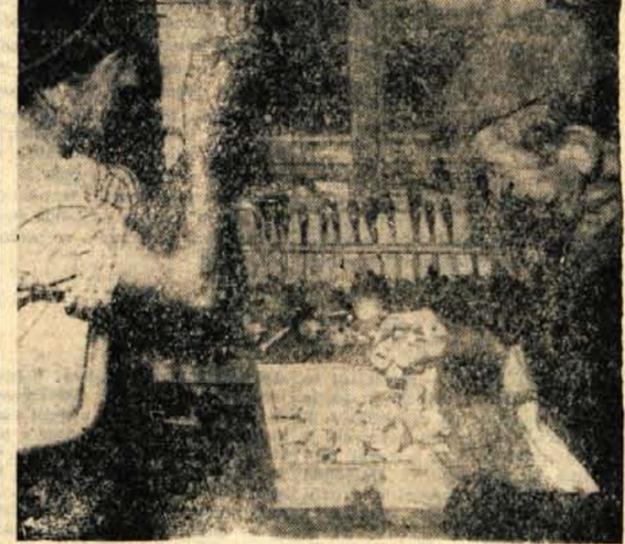
Drugo važno vprašanje, ki je postalo v Kranju že splošno znano, je vprašanje družbene prehrane. Kot kaže anketa, bi bilo samo na Zlatem polju potrebno nad 500 dnevni obrokov, da bi delno razbremenili delovne žene in zadostili željam družin. Anketa vprašanja so se nanašala še na usluge servisne pralnice in na morebitno ustanovitev krpalnice in likalnice.

Skratka anketa je potrdila, da je treba nujno odpraviti nekatere pereče probleme na Zlatem polju. Rešitev vseh teh vprašanj je seveda vezana na prostore in - razumljivo - na investicije, zato se Zlatopoljčani zavedajo, da bodo morali nekaj časa počakati in probleme postopno reševati. - J. Z.

DIPLOMANTI BODO ZBOROVALI

Kranj, 28. oktobra - (S. S.) - Danes dopoldne bo v dvorani OLO občni zbor diplomantov Višje upravne šole LRS. Zbora so se udeležili diplomanti iz vse Slovenije. Lanski občni zbor je bil na Dolenjskem.

Razen organizacijskega in gospodarskega poročila bodo obravnavali predvsem strokovno problematiko dela javne uprave.

Gorjuški piparji pri delu

Do novega leta ne bo šlo

Delo občinskih sindikalnih svetov in njihovih komisij je zlasti zadnje čase usmerjeno v priprave za izdelavo oziroma sprejetje

kov. Zato je lahko njihov pravilnik vsaj začasno samo nekaj splošnega. To pa zato, ker se proizvodnja hitro menja.

pa se mora pokazati tudi samostojnost in pravilna informiranost stehernega neposrednega proizvajalca, ker mora vsakdo razumeti pomen teh sprememb, ki prinašajo drugačno obliko dela v gospodarske organizacije.

Na zadnji seji predsedstva ObSS Škofja Loka so razpravljali tudi o višini osebnih dohodkov na zaposlenega. Strinjali so se, da bi osebni prejemki delavcev ne smeli biti nižji od 15.000 dinarjev. V novih pravilnikih o delitvi osebnega dohodka naj ne bo

več nikakršnih »tarif«, ki jih poznamo iz dosedanjih pravilnikov. V gospodarskih organizacijah morajo sicer paziti tudi na to, da bodo sredstva čistega dohodka sorazmerno delili na osebne dohodke in potrebe podjetja (sklade).

Občinski sindikalni svet Škofja Loka se je odločil, da bo formalno posebno komisijo, ki bo obdelala vse gospodarske organizacije in konkretno v podjetjih proučila vso problematiko v zvezi z izdelavo novih pravilnikov. J. P.

Loški DELAVEC

novih pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka. Žal pa pri tem ugotavljamo, da so sindikalne podružnice po podjetjih na tem področju pokazale premalo razgibanosti in prizadevnosti. O sprejemanju novih pravilnikov je na svoji zadnji seji razpravljalo tudi predsedstvo ObSS Škofja Loka.

Nova politika delitve dohodka terja od sindikalnih podružnic več dela in iniciative pri sprejemanju teh pravilnikov. Prav tako

Oddolžitev spominu padlih

Sv. Duh - Virmaše (P.) - Jutri bodo v tem kraju slovesno odkrili spomenik 23 padlim borcem, talcem in žrtvam okupatorjevega terorja iz vasi Dorfarje, Forme, Sv. Duh in Virmaše. Prvotno bodo jutri odkrili samo del spomenika, saj je že sam Kulturni dom, pred katerim bo stal kamniti steber z imeni padlih, veličasten spomin na one, ki so v letih 1941 - 1945 žrtvovali svoja življenja za svobodo.

Prebivalci teh vasi so se že leta 1946 odločili, da bodo kot spomin na padle vaščane postavili kulturni dom, ki naj bo žarišče napredka in kulture na vasi. Inicijator za to gradnjo je bil tov. VALENTIN DOLINAR. Dom so pričeli graditi popolnoma z lastnimi sredstvi in ga brez tuje pomoči tudi dogradili. To nam potrjujejo tudi nekateri podatki. Že v letu 1948 so prebivalci vasi Sv.

Duh, Virmaše, Grenc in Starega dvora zbrali skupno 82.820 dinarjev, darovali 98 kubničnih metrov lesa in opravili 8054 prostovoljnih ur. Vaščani so priskočili na pomoč tudi s konjsko vprego, pri čemer so spet opravili 1354 udarniških ur. Vsa ta dela so nekako opravili do otvoritve doma, ki pa takrat še ni imel stanovanjskega trakta. Dela za dom so vaščani nadaljevali v letu 1949/50. Takrat so k domu prizidali stanovanjski trakt, uredili stranišča, v dvorano so položili parket in preplekali vsa okna in vrata na stavbi. Pri tem so marljivo prebivalci spet opravili nad 8400 udarniških ur. Toda v vseh teh številkah ni upoštevan čas, ki so ga prebivalci izgubili pri iskanju materiala in drugih nujnih opravilih.

Prvotno so vaščani mislili, da bi v dom vzdiali samo skromno spominsko ploščo s posvetilom vsem padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja s tega območja. Pozneje pa so se odločili, da bodo pred domom postavili še poseben spomenik, ki bo skupaj z domom strnjeno oziroma centralno spominsko obeležje. Akcija za postavitev spomenika pred Kulturnim domom se je pričela nekako pred dvema mesecema. Tudi tokrat so priskočili na pomoč vsi vaščani, in tako bodo postavili spomenik z lastnimi sredstvi. Stroški za spomenik, ki bo stal v parku ob cesti pred Kulturnim domom, znašajo približno 600 tisoč dinarjev. Pri pripravah za po-

stavitev spomenika so prebivalci opravili nad 600 udarniških ur. Spomenik bo postavil krajevni odbor Zveze borcev Sv. Duh, Virmaše v spomin na padle borce in žrtve fašističnega terorja s tega območja.

Zaio KO ZB vabi vse prebivalce vasi Dorfarje, Forme, Sv. Duh in Virmaše, kakor tudi ostale občane, k slovesnemu odkritju spomenika, ki bo v nedeljo, 28. oktobra, ob 10. uri pred Kulturnim domom Sv. Duh - Virmaše.

Pred odkritjem spomenika bo tudi svečana seja KO Sv. Duh, Virmaše, na kateri bodo podelili priznanja najzaslužnejšim prebivalcem pri gradnji Kulturnega doma.

NEURJE POVZROČILO VELIKO ŠKODO

Škofja Loka (J.) - Močno deževje in neurje, ki je pretekli teden zajelo tudi naše kraje, je povzročilo tudi v škofjeloški občini občutno škodo. Največ škoda je utrpelo podjetje MLIP Češnjica. Škodo v tem podjetju cenijo na približno 1.700.000 dinarjev. Precej škode je utrpelo tudi podjetje Tehnik Škofja Loka pri novem mostu ob tovarnišču. Prav tako poročajo tudi iz Sovodnja, da je narasla voda povzročila precejšnjo škodo tudi v tem kraju. Še posebno je bilo prizadeto podjetje Oleps Sovodnja.

Neurje je povzročilo tudi v drugih nujnih opravilih. Prvotno so vaščani mislili, da bi v dom vzdiali samo skromno spominsko ploščo s posvetilom vsem padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja s tega območja. Pozneje pa so se odločili, da bodo pred domom postavili še poseben spomenik, ki bo skupaj z domom strnjeno oziroma centralno spominsko obeležje. Akcija za postavitev spomenika pred Kulturnim domom se je pričela nekako pred dvema mesecema. Tudi tokrat so priskočili na pomoč vsi vaščani, in tako bodo postavili spomenik z lastnimi sredstvi. Stroški za spomenik, ki bo stal v parku ob cesti pred Kulturnim domom, znašajo približno 600 tisoč dinarjev. Pri pripravah za po-

Strojki za spomenik, ki bo stal v parku ob cesti pred Kulturnim domom, znašajo približno 600 tisoč dinarjev. Pri pripravah za po-

M. Zivkovič

Mladinska konferenca v LTH

Škofja Loka (J.) - Pred kratkim je bila mladinska konferenca tudi v Loških tovarnah hladilnikov. Mladi so obravnavali vlogo Ljudske mladine v ekonomskih enotah, razpravljali o delovni disciplini in o organizaciji dela. V enem izmed obratov LTH

je namreč zaposlenih še precej žensk, čeprav bi bilo bolje, da bi tam delali le moški. Konferenca je dala tudi nekaj napotkov za prihodnje sodelovanje mladinske organizacije z Zvezo komunistov, sindikatom in drugim organizacijami. Sodelovanje bo

treba iskati ne samo na športnem področju, ampak tudi drugod. Konferenca je v glavnem uspešno saj je določila kritično obravnavo vse dosedanje delo in zastavila tudi obilico nalog za prihodnje. Na konferenci so izvolili tudi 15-članski tovarniški komitej.

KRANJSKA GORA (M. Z.) - Po ročali smo že, da na pobočjih Vitranca preurejajo smučarsko

progo. Medtem ko so z deli na progi že končali, so te dni začeli z izkopom jam za nosilce nove

vlečnice ob progi. Za sedaj bodo uredili dve novi in popravili sta

Občinsko posojilo za ureditev družbenih prostorov

Doslej nad 4 milijone dinarjev po sindikalnih podružnicah

V POVPREČJU SO VPISALI NAVEČ OBCINSKEGA POSOJILA ČLANI SINDIKALNE PODRUŽNICE JAVNIH USLUŽBENCEV - GOSPODARSKE ORGANIZACIJE BODO TE DNI VPISALE SVOJE PRISPEVKE SELE ZAČELI Z VPISOM

Po vsem dosedanjem znanem vpisu, so po sindikalnih podružnicah njihovi člani vpisali že nad 4 milijone dinarjev občinskega posojila. Upravičeno pa lahko pričakujemo, da bo ta znesek še večji, ko bodo posamezniki podpisovali obveznice. Predvsem je treba računati še na tiste, ki so se doslej iz povsem neupravičenih razlogov hoteli vpisu izogniti ali pa so vpisali tako nizke zneske, da so jih član njihovih delovnih kolektivov zaradi tega že upravičeno kritizirali. Res je sicer, da je vpis posojila na prostovoljni osnovi, vendar pa se nekateri v primerjavi z drugimi premalo zavedajo svojih moralnih dolžnosti.

Kako poteka vpis na podeželju, še ni moč zapisati. Komisije KO SZDL so namreč te dni šele začele z vpisovanjem. Razni tovarni obutve »Peko«, kjer je DS že

sprejel sklep, da bo del za posojilo 2 milijona dinarjev, v celotnih gospodarskih organizacijah je niso določili vsote vpisa. Kljub temu pa že po dosedanjih podatkih vse kaže, da bo akcija vpisa približno uspešna in da bodo zagotovljena sredstva za najnujnejše potrebe gradenj in ureditev družbenih prostorov. - B. Faljan

O PRAVILNIH DELITVE ČD IN OD

Tržič, 27. oktobra (B. F.) - Včeraj je bil v Klubu gospodarstvenikov poevet delavcev v obri in komunalni, ki ga je sklical ObSS. Na posvetu, ki so se ga udeležili predsedniki DS, UP in člani 10 sindikalnih podružnic, so največ razpravljali o pravilnikih, o delitvi ČD in OD, razen tega pa tudi o drugih problemih gospodarjenja, o delovnih odnosih in podobnem. Podoben posvet so imeli v sredo tudi trgovci, gostinci in mesarji.

Tržiški VESTNIK

Zdravstvenem domu 140 tisoč, prvotni delavci enak znesek, sindikalna podružnica »Preskrba« 100 tisoč dinarjev itd. Člani kolektiva Gradbeno podjetje Tržič so se pomoči udeležili na svojstven način. Vsak član se je obvezal, da bo dal za posojilo svoj enodnevni (8-urni) zaslužek. Zvedeli pa smo tudi, da je Gradbeno podjetje pripravljeno, seveda kar zadeva delo, brezplačno urediti dom v Lešah.

pred zaključkom. Člani sindikata so se razen bolj ali manj redkih izjem odzvali vpisu posojila z velikim razumevanjem. Dosedanji rezultati kažejo, da bosta sindikalni podružnici v »Peko« in BPT zbrali pri svojih članih po približno en milijon dinarjev občinskega posojila. Spričo številnih članstva je takšen znesek tudi razumljiv, medtem ko pa že lahko zapisemo, da so se nekateri manjše podružnice v pov-

preju bolj izkazale. Na prvem mestu je v tem pogledu sindikat javnih uslužbencev. Člani tega sindikata so vpisali 320 tisoč dinarjev posojila. Nadalje so v ZLIT zbrali 225 tisoč dinarjev, v

Jutri bodo v Virmašah odkrili spomenik 35 padlim borcem

Sodelovanje s stanovanjskimi skupnostmi

NA JESENICAH SAMO TRIJE OTROSKI VRTCI - POTREBNIH JE VEČ OTROŠKIH IGRISČ

Te dni so v jeseniški občini zaključili z rednimi letnimi občinskimi zbori Društva prijateljev mladine.

O čem so pravzaprav največ govorili na občinskih zborih? Povsod je bila tema razprave - sodelo-

Jeseniški KOVINAR

Ze prva razveseljiva ugotovitev po občinskih zborih je, da so poleg prejšnjih šestih sedaj ustanovili še štiri DPM, in sicer na Plavju, Podmežakli, Savji in na Javorniku.

vanje s stanovanjskimi skupnostmi in z drugimi političnimi organizacijami. Omenimo naj primer, da je na novo ustanovljeno Društvo prijateljev mladine na Ja-

Dopolnilo k članku

Povečane pravice kolektiva

V dopolnilo in popravek k članku »Povečane pravice kolektiva«, ki je bil objavljen v »Glasu« 25. oktobra, nam je tovarniški Albin Kobentar pošal še tolo pismo, ki ga objavljamo v skrajšani obliki: »Nekateri netočnosti, ki so se vrinile po moji in po novinarjevi krivdi naj bodo pojasnjene takole: Ni res, da bo tajnik ObLO član sveta delovnega kolektiva po svojem položaju. Tajnik kot predstavnik občinske uprave bo tudi v prihodnje imel svoj poseben

položaj in posebne pravice, le o nekaterih zadevah bo odločal v soglasju, po spazurumu in po pristanku sveta delovnega kolektiva in kolektiva kot celote. Zato ni mogoče, da bi bil tajnik ObLO enak drugim članom sveta delovnega kolektiva, je pa seveda enakopraven član kolektiva v splošnih zadevah, ki bodo dane kolektivu v odločanje.

»ZELEZAR« BO IZHAJAL TEDENSKO

JESENICE (M. Z.) - V Zelezarni na Jesenicah smo zvedeli, da bo tovarniški časopis »Zelezar« začel z novim letom izhajati tedensko. Časopis bodo spremenili tudi obliko. Izhajal bo vsak teden na obeh straneh polovičnega formata »GLASA«. Vzporedno z razširjenostjo časopisa, ki je nedvomno velika pridobitev za jeseniške Zelezarje, bodo povečali tudi uredniški odbor. »Zelezar« v novi obliki bo tiskani na rotaciji v približno 8000 izvodih.

JAKA COP 50-LETNIK

JESENICE (U.) - Preteklo sredo zvečer so se zbrali v Domu Pod Golico člani Planinskega društva Jesenice in počastili 50-letni jubilej znanega planinskega fotografa Jaka Cops, ki je letos izdal tudi knjigo Svet med vrhovi.

RAZSTAVA JLA V DELAVSKEM DOMU

JESENICE, 27. oktobra (U.) - Včeraj popoldne so v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo iz življenja v JLA pod naslovom »Vojaški dnevi«. Otvoritev se je udeležilo precej Jeseničanov, ki so si ogledali tudi nekaj vojaških filmov.

MOST JE SE V NEVARNOSTI

Retnje (B. F.) - Nedavno neurje je povzročilo tudi na območju tržiške komune znatno škodo. Škoda je nastala predvsem na manjših vodnih objektih in gozdnih poteh, medtem ko je večji most v Prezovem (na Bistrici med Kovorjem in Retnjami) še vedno v nevarnosti. Bistrica je namreč v tem predelu že odnesla jez, zaradi česar je poglobila strugo najmanj za 4 metre in podkopala most.

10.000 DINARJEV NAGRADE

JESENICE (J. P.) - Delavski svet jeseniške Zelezarne je na zadnjem zasedanju razpravljal tudi o predlogu komisije za higijensko-tehnično zaščito, in sicer o uvedbi nagrad delavcem, ki niso imeli obratnih nezdov in bolezenskih izostankov. Nagrada znaša 10.000 dinarjev. Namen te nagrade je znižati obratne nezdove in omejiti bolezenske izostanke.

HTZ služba v Zelezarni namreč ugotavlja, da kljub izboljšanju tehničnih pogojev in uvajanju raznih drugih mer, nezdove in bolezenski izostanki stalno narastajo. V devetih mesecih letos je poraslo število nesreč pri delu za 47 primerov in so zaradi tega izgubili v Zelezarni 1.520 delovnih dni več kot v istem obdobju lani.

Trije spomeniki

KOVOR (B. F.) - Kovorjani so odslej odkrili v svojem kraju že dva spomenika po osvoboditvi. V središču vasi je lep spomenik v spomin vsem, ki so žrtvovali življenja za svobodo. Na Maršolovi njeni so letos dokončno uredili spomenik tridesetim talcem, te dni pa se organizacija ZB Kovor pripravila na odkritje že tretjega spomenika. Julija 1912. leta so Nemci za kovorskimi pokopališčem zverin-

ske postrelili deset talcev. V spominskih zapisnikih je zabeleženo, da je nemški gestapo ustrelil vsakega talca posebej, in sicer s pištolo v tilnik. S tem početjem se je hotel okupator maščevati in zastrahiti domačine, ker so partizani pred tem likvidirali izdajalca - takratnega kovorskega župana - Ernesta Lukanca. V spomin tem talcem bo 12. novembra ob 10. uri odkrita spominska plošča na njihovem grobu.

Otroci in sladkarije

Večkrat se vam je že zgodilo, da je otrok trmasto tiščal v slaščičarno. Sladkarije ne dražijo s svojo zunanjostjo, vonjem in okusom samo otroka, večkrat privabijo tudi odraslega. Vendar je lakomnost po slaščicah tudi potreba otroškega organizma. Slaščica ima veliko hranilnih vrednosti, ker vsebuje vse biološke sestavine, ki so nujno potrebne razvijajočemu se organizmu. To so proteini, maščoba, ogljikovi hidrati, vitamini in mineralne soli. Razen tega so sladkarije tudi lahko prebavljiva hrana. Najbrž ne verjamete več, da sladkarije povzročajo gnitje zob ali da so težko prebavljiva hrana. Prebavljivost kosa torte je odvisna od sestavin, iz katerih je torta narejena: izkušnja nam pove, da je torta sama po sebi vedno lažje prebavljiva, ka-

slaičice, ki so narejene iz moke, mleka, sladkorja, masla ali sadja.

Otroci, ki so stari okoli šest let, še ne smejo uživati sladkarij v velikih količinah, ker imajo v teh letih posebno občutljiv prebavni aparat. Lahko pa jedo čokolado in karamele. Ne dovolite otrokom, da jedo slaščice, kadar se jim zahoče in v velikih količinah. Pri tem ne bodite nikoli dovolj strogi.

Prav lahko se zgodi, da se kljub vaši pazljivosti pokvari otrokova prebava. Temu je lahko vzrok vsako pretiravanje ali pa, če otrok ni navajen na pogoste obroke. Pri slabosti v želodcu se ravnajte po temlezi otrok naj ostane v postelji in polagajte mu tople obkladke na želodec, da bi tako otroku olajšali bruhanje. Nekaj dni dajte otroku lažjo pre-

kor pa so posamezne njene sestavine, tako da je priporočljiva tudi za bolne otroke, seveda če pri tem ne gre za želodčne, trebušne in prebavne motnje; pri bolnem otroku bo torta uravnotežila organske izgube, ki so nastale zaradi visoke temperature.

Slaščice torej niso hrana, ki bi jo jedli samo zaradi posebnega užitka, niti ni treba navajati otroka na misel, da dobi slaščico kot nagrado. V primernih količinah lahko vsi zdravi otroci uživajo slaščice; seveda razen tistih z dieto in težkimi prebavnimi motnjami. Bolniki na jetrib ne smejo jesti slaščic s čokolado, z mandeljni, potem vse kreme, suho sadje in pecivo bogato z jajci. Priporočljivo je, da damo takemu bolniku preproste

bavno brano: naribana jabolka, juhe s precejeno zelenjavo, riž itd.

In sladoled? Povsem nepravilna je bojazen, da je sladoled škodljiv; če je dobro pripravljen, je lahko celo hranljiv. Sladoled je najbolje jesti med kosilom, da ne bi otežkočal prebave. Torej nikdar ne dajte otroku sladoleda takoj po kosilu.

Otrokom, ki so mlajši od dveh let, ne dajte sladoleda, prav tako ne tistim, ki bolehalo za kronično angino.

Najbolj hranljiv sladoled je čokoladni, največ vitaminov pa imajo sadni sladoledi. Pri nas jemo sladoled samo poleti, drugod — v Rusiji in v skandinavskih deželah pa celo takrat, ko je živo srebro 20 stopinj pod ničlo.

dom
družina
moda

Kozmetika

Negovani lasje so ženskemu obrazu največji okras. Frizura je stvar posebnega okusa, vendar pride do izraza le tedaj, če se lasem pozna skrbna nega. Vsak večer s kertačo očistite lasje prahu in s konci prstov rablo zmasirajte lasišče. Lasje se bodo lesketali in postali zračnejši.

Kadar perete lasje — to storite, kadar so lasje umazani in prašni in ne šele takrat, ko so že neokusno vprijeti — poskusite enkrat tole. Ko ste lasje skrbno skrtali, si z dvema tamenjakoma zmasirajte lasišče in

pustite, da se posuši. Nato jih operite z dobrim šamponom in končno zmasirajte glavo s sokom ene limone. Lasje bodo tako zelo mehki in sijoli.

Za suhe lasje uporabljajte pri masaži orehovo olje, čičkovo olje, brilantino, razne emulzije, fiksaterje, kar vam pač svetuje strokovnjak. Premastne lasje razmastimo z lasnimi vodami, petroletrom ali lasnim pudrom.

Lasje se morajo hraniti in, če jim tega telo samo ne daje, zbolijo, zato jim dodajamo »umetno hrano«. Če pravočasno ne začnemo z zdravljenjem, lasje pričnejo prekomerno izpadati in slabeti. Uporabljamo več preparatov: lecitbin, vitaminska olja, B vitamin, katran, in druge. Razen tega vplivata na rast las še brezovca in koprivna voda.

MALI NASVETI

— Z vsakim dnem je po trgovinah večja izbira predmetov iz plastične mase, posebno za kuhinjska dela. Prav lahko jih čistimo in zelo redko nam uspe, da jih zlomimo. Razen posod so posebno praktične naprave, ki jih potrebujemo za gospodinjstvo. Zelo koristno boste uporabili napravo za mehanje testa za torto, snega ali majoneze. Strojček upravljamo z ročico, ki vrti lopatice. Naprava je predvidena za maso do 5 jaje in stane nekaj čez 1000 dinarjev.

— Če nimate časa prezračiti hladilnika, postavite na eno izmed polic za nekaj časa posodo z mlekom (količina naj ne bo večja od četrt litra). Mleko se bo takoj navzelo vseh dišav, ki so bile v hladilniku. Seveda potem ni več uporabno.

— Od časa do časa je treba očistiti predmete iz usnja, če so po daljšem nošenju izgubili sijaj. Podrgnite jih s flanelasto krpo. Tako postopajte z usnjeno torbico ali pasom, ki ga ne morete čistiti s pasto za čiščenje obutve.

Napake pri oblačenju

Včasih se vam zgodi, da se iz kateregakoli vzroka pojavite na cesti neprimerno oblečeni. Solidni modni žurnali so že precej prevzgojili okus povprečnega potrošnika, vendar se povprečnemu stilu oblačenja težko izognemo. Včasih, zelo redko, na cesti naletimo na žensko, ki je oblečena skrajno neokusno. Skušajte si zapomniti nekaj pravil in v bodoče ne kombinirajte dele, ki so tu naštet. Ne gre na primer za malenkosti, kot so na primer neskladni dodatki, čeprav se spotaknemo obnje, kakor se spotaknemo ob odvečnem centimetru manšet, ki gledajo iz moškega suknjčca; ne, tu bi opozorila na skrajno malomarnost v oblačenju (ki so jo nekatere osvo-

jile kot modo) ali pa gre za pomanjkanje estetskega čuta.

Prav gotovo ste že srečali na cesti deklet v dolgih hlačah in visokih petah. K športnim hlačam ne nosimo čevljev s petami, niti s francoskimi petkami. Drugače je seveda, če nosimo hlače kot domačo obleko, vendar morajo biti iz izbranega blaga. V takem kompletu lahko sprejememo tudi goste.

Natikači z visoko plutovinasto peto so postali popularna obutev za ves dan in ob raznih priložnostih. Prav nič lepo ni bilo videti ženo v kostimu, ki je z natikači klopotala po pločniku; nosite jih

raje doma in poleti ob morju, kar mor edino spadajo.

»Prepovedana« kombinacija, ki pa jo največkrat vidimo, sta krilo in bluza, če sta oba dela vzorčasta ali kako drugače pisana. Včasih se sami sebi opravičujemo, ko moramo obleči tako kombinacijo modra zaradi pomanjkanja časa. Preglejte svojo garderobo in, če imate več vzorčastih kosov, od sedaj naprej kupujte raje kaj enobarvnega, četudi v živih barvah.

O nakitu ste gotovo že brali, da raje nič kot preveč; ločiti morate damski in športni nakit. K športnemu puloverju ne boste nosili dragocene ogrlice ali dolgih visečih uhanov.

Poročila poslušajte vsak dan ob 8.05., 6., 7., 10., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 8., 9., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 28. oktobra

- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.30 S popevkami po svetu
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Tri podobe iz glasbenega koledarja
- 10.10 Zabavna glasba na tekočem traku
- 11.00 Belokranjska ljudska motivika
- 11.15 Angleščina za mladino
- 11.30 Dueti iz Donizettijevih oper
- 12.05 Trije valčki Borisa Kovačiča
- 12.15 Kmetijski nasveti - Vlado Rojec: Zazimitev čebel
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.30 Petnajst minut s Slovenskim oktetom
- 13.45 Havajski zvoki z orkestrom Billy Vaughn
- 14.10 Glasba k obedu
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Mešani zbor KUD Pošta - Obrtnik Maribor
- 15.25 Koncert za klavir in orkester
- 16.00 Gremo v kino
- 16.45 Trije plesi iz baleta Giselle
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Stiri deset minut za ljubitelje operne glasbe
- 18.45 Okno v svet
- 19.05 Domače viže, ki jih radi poslušamo
- 20.00 Vedre melodije
- 20.20 Radijska komedija
- 21.00 Melodije za prijeten konec tedna
- 22.15 Plesni zvoki
- 23.05 Plesni zvoki

NEDELJA - 29. oktobra

- 6.00 Jutranji pozdrav v domačem tonu
- 6.30 Spored zabavne glasbe za dobro jutro
- 7.15 Reklame
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Slovenske narodne v priredbi za soliste, zbor in orkester
- 7.50 Holandska pihalna godba
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.50 Iz albuma skladb za otroke
- 9.05 Koncertna matineja
- 10.00 Se pomnite tovariši
- 10.30 Iz samospjevov Marolita
- 10.40 Vedre in priljubljene
- 11.30 Do tja in še čez (reportaža)
- 11.50 Vibrafon in orglice
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Narodne in ponarodele v priredbi Vlada Goloba
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II
- 15.30 Razigrane in zamišljene
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Igramo za vas
- 17.05 Intermezzo z orkestrom Mantovani
- 17.15 Radijska igra
- 18.01 Glasba za godala
- 18.16 Majhni zabavni ansambli
- 18.30 Športno popoldne
- 19.05 Naši mladi reproduktivni umetniki
- 20.00 Izberite melodijo tedna
- 20.45 Hammond orgle
- 21.00 Iz glasbene geografije Evrope
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Plesna glasba

PONEDELJEK - 30. oktobra

- 8.05 Slike z razstave
- 8.35 Ženski zbor Svobode Laško

- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Zabavni ansambli in orkestri vzhodnonemškega radia
- 10.15 Stihii Alojza Gradnika v naši glasbi
- 10.50 Od valčka do mambe
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Zbori iz Wagnerjevih oper
- 12.05 Trio orglic Andreja Blumauerja
- 12.15 Radijska kmečka univerza - dr. Vilko Masten - Izkušnje z odvračili (repelenti) pri zaščiti sadnega drevja proti zajcem
- 12.25 Zabavni opoldanski spored
- 13.30 Romantične melodije
- 14.00 Ali vam ugaja?
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Za ljubitelje domačih viž
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Uro z junaki oper

- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Sonata C-dur za dve violini
- 18.27 Na počitnicah
- 18.45 Radijska univerza
- 19.05 Posnetki z republiške revije pevskih zborov v Mariboru
- 20.00 Ponedeljkova panorama
- 20.40 Kulturni globus
- 20.55 Z letošnjega festivala v Salzburgu
- 23.10 Nočni akordi

TOREK - 31. oktobra

- 8.05 Godala in vokalni ansambli
- 8.40 Orientalska suita in koračnice
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Operne uverture in zbori
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Otroški koticček Clauda Debussyja
- 11.15 Utrjujte svojo angleščino
- 11.30 Zvočni kaleidoskop
- 12.05 Klavir v ritmu
- 12.15 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vzimatev drevnin
- 12.25 Trije veliki zabavni orkestri
- 12.40 Skladbe slovenskih avtorjev
- 13.30 Od arije do arije
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Z melodijami okrog sveta
- 15.20 Poje ženski vokalni kvartet
- 15.30 V torek na svidenje
- 16.00 Simfonija o Ilji Muromeu
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Koticček za mlade ljubitelje glasbe
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Kerempuhova pesem, kantata
- 20.00 Zborovske skladbe Leoša Jenačka
- 20.30 Magični glas
- 21.30 Nokturno
- 21.43 Četri ure z zborom in orkestrom Dick Jacobs
- 22.15 Uvod v glasbo 20. stoletja
- 23.05 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri

SREDA - 1. novembra

- 6.10 Dramatična uvertura
- 6.26 Lepe melodije
- 7.25 Sonata za violo in klavir
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Postoj kdor mimo greš - partizanske pesmi
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.40 Le pogumno v nove zarje, mladi vi junaki...

- 9.05 Dva odlomka iz oper
- 9.40 Godala v molu
- 10.15 Andante patetico
- 11.00 Čez poljane smrt hiti...
- 11.30 Deset minut s pevcema Sonjo Drakšlerjevo in Vladimirjem Ruždjakom
- 11.40 Janačkov godalni kvartet
- 12.05 Lahka orkestralna glasba
- 12.30 Trije odlomki iz oper
- 13.30 Pri domačih in tujih izvajalcih
- 14.00 Grobnica zasuta s svežim cvetjem
- 14.30 Simfonični fragmenti
- 15.15 Lirični intermezzo
- 15.37 Padlim v spomin
- 16.00 Reportaža z žalnih svečanosti
- 16.15 Sonata za klavir v B-molu
- 16.35 Hammond orgle in kitara v počasnem ritmu
- 17.05 Melodija za vas
- 17.35 Melodija slovesa
- 18.00 Radijska igra
- 18.31 Dve pesmi zapoje altistka Bogdana Stritarjeva
- 18.37 Glasbeni lesorezi
- 19.05 Narodne poje Slovenski oktet
- 20.00 Večer z velikimi orkestri
- 20.55 Azriel - simfonija v e-molu
- 22.15 Glasba v spomin samotnim
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Melodije za lahko noč

ČETRTEK - 2. novembra

- 8.05 Med Dalmacijo in Crno goro
- 8.25 Milan Stante igra svoje lastne skladbe
- 8.40 Poje koroški akademski oktet
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Dva skladatelja o Pepelki
- 10.15 Zabavni zvoki za vse
- 10.40 Pet minut za novo pesmico
- 11.00 Orkester Nelson Riddle
- 11.15 Ruski tečaj za začetnike
- 11.30 Predstavljamo vam tri ljubezenske duete
- 12.05 Sokratova smrt
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milan Simič: Zimska sečnja in gozdni red
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.30 Plesni zvoki z Dravskega polja
- 13.50 Orkester Johnny Douglas
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Deset minut s kvintetom Jožeta Kampača
- 15.30 Turistična oddaja
- 16.00 Pisan opoldanski koncert
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Baletna glasba
- 18.45 Kulturna kronika

- 19.05 Koncertira mojster Anton Trost
- 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Orkester Raphaela
- 21.00 Literarni večer
- 21.40 Prizori iz oper Porgy in Bess
- 22.15 Mladim plesalcem in ljubiteljem popevk
- 23.05 Večer z Wolfgangom Amadejem Mozartom

PETEK - 3. novembra

- 8.05 Orkestralni odlomki iz oper
- 8.35 Orkester Werner Müller
- 8.55 Pionirski tehnik
- 9.25 Koticček za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 S simfonično glasbo križem kračem po Evropi
- 11.00 Domače polke in valčki Slavka in Vilka Avsenika
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Bravničarjeva in Svarova glasba

- 12.05 Lojze Ambrožič poje narodne
- 12.15 Radijska kmečka univerza: ing. Lojze Hrček - Opešano vinogradniško zemljo moramo pred obnovo izboljšati
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.30 Medigra za cembalo
- 13.33 Zlate gosli
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Odlomki iz 1. dejanja opere Deseti brat
- 15.20 »Vozi se vlak v daljave«
- 16.00 Parada pihal
- 16.40 Hammond orgle
- 16.45 Jezikovni pogovori
- 17.05 Vsak dan za vas
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 SKUD - »Akademik« pred nove sezono
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 V vedrem tonu
- 20.00 Zabavni orkester RTV Zagreb
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Ravel iz Turina
- 20.45 Stiri stoletja klavirske glasbe
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Po svetu jazza
- 22.45 Lirični intermezzo
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Dela jugoslovanskih skladateljev

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA - 28. oktobra

- 18.00 Pesniška slikanica - za otroke
- 18.45 Sherwoodske žene - TV film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Rezerviran čas
- 20.30 Zabavno glasbena oddaja
- 21.15 Glasbeni variete
- 22.30 Živi mrtvec - TV film

NEDELJA - 29. oktobra

- 9.30 Oddaja za kmetovalce
- 16.00 Klatež - TV film
- Športno popoldne
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 Volčji brlog - češki igrani film

PONEDELJEK - 30. oktobra

- 17.30 TV delavska univerza
- 18.00 Medic - serijski film
- 18.30 Znanost in tehnika
- 19.00 Pregled
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Svečanost - TV drama

TOREK - 31. oktobra

- 21.00 Zabavno reklamna oddaja
- 21.15 Canzonissima - glasbena quiz oddaja

SREDA - 1. novembra

- 18.00 Zlata antilopa - otroški risani film
- 18.30 Kockar - TV film
- 19.00 Ajdovski zidovi na Slovenskem
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV reklame
- 20.30 Samo nočoj - zabavno glasbena oddaja
- 21.30 Balada - filmska scanca
- 22.00 Informacija o anketi RTV naročnikov

ČETRTEK - 2. novembra

- 10.00 TV v šoli
- 17.30 En den dinus - oddaja za najmlajše gledalce
- 18.00 Pionirski mozaik
- 19.00 Cas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV kiosk
- 20.30 Iz opernega sveta
- 21.20 S TV po svetu
- 21.40 Vsakomur svoje - kratki TV film

PETEK - 3. novembra

- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV o filmu
- 20.40 Spored jugoslovanske kinoteke

kino

Jesenice »RADIO«: 28. do 30. oktobra francoski barvni film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM, 31. oktobra do 1. novembra italijanski film PREKLETA SLEPARIJA, 2. do 3. novembra ruski film KAPITANOVA HČI.

Jesenice »PLAVZ«: 28. do 29. oktobra nemški barvni film GROFICA MARICA, 30. do 31. oktobra francoski barvni film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM, 2. do 3. novembra italijanski film PROKLETA SLEPARIJA.

Zirovnica: 28. oktobra italijanski barvni film HERKUL IN KRALJICA LIDIJA, 29. oktobra nemško bolgarski film ZVEZDE, 1. novembra francoski barvni film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM.

Dovje: 28. oktobra nemško bolgarski film ZVEZDE, 29. oktobra ruski film SONCE SIJE VSEM, 2. novembra francoski barvni film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM.

Koroška Bela: 28. do 29. oktobra italijanski film PREKLETA SLEPARIJA, 30. oktobra nemški barvni film GROFICA MARICA.

Kropa: 28. oktobra domači film TRI ČETRTINE SONCA ob 20. uri, 29. oktobra domači film SONCE ZOPET SIJE ob 15. in 19.30 uri.

Ljubno: 28. oktobra jugoslovanski film VETER JE PRENEHAL OB ZORI ob 20. uri, 29. oktobra jugoslovanski film VETER JE PRENEHAL OB ZORI ob 16. uri.

Bled: 28. do 30. oktobra jugoslovanski barvni film NOVO OBLAČILO CARJA ob 10., 15., 18. in 20. uri, 31. oktobra franc. film TATOVI DRAGULJEV ob 17. in 20. uri.

Radovljica: 28. oktobra grški zabavni film NIKOLI V NEDELJO ob 20. uri, 29. oktobra ameriški barvni film DOBER DAN ZALOST ob 14. in 18. uri, 29. oktobra grški zabavni film NIKOLI V NEDELJO ob 16. in 20. uri, 31. oktobra ameriški film NEMIRNA LETA ob 20. uri, 1. novembra ameriški film NEMIRNA LETA ob 18. in 20. uri, 2. novembra zapadno nemški film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 20. uri, 3. novembra zapadno nemški film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 20. uri.

Skofja Loka »PREDILEC«: 28. do 29. oktobra indijski barvni film KRALJICA JANSIJA.

Duplica: 28. oktobra italijanski barvni film NE POZABI ME ob 19. uri, 29. oktobra italijanski film NE POZABI ME ob 15., 17. in 19. uri, 1. novembra jugoslovanski film AKCIJA ob 17. uri, 2. novembra jugoslovanski film AKCIJA ob 19. uri.

28. OKTOBRA - SOBOTA
»Center« nemški barvni film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 18., 18. in 20. uri, premiera ameriškega glasbenega filma DVE LJUBEZNI EDDYJA DUCHINA ob 22. uri.

»Storžič« premiera barvenega filma BELA DIVJINA ob 15. uri, nemški barvni film GROFICA MARICA ob 17., 19. in 21. uri matineeja istega filma ob 10. uri.

»Svoboda« ameriški barvni film COWBOY ob 13. in 20. uri.
»Naklo« ameriški barvni film VOZOVI NA ZAHOD ob 19.30 uri.
»Krvavec« Cerklje ameriški barvni film KOMU ZVONI ob 19.30 uri.

29. OKTOBRA - NEDELJA
»Center« nemški barvni film INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 14., 16., 18. in 21. uri, matineeja istega filma ob 10. uri.

»Storžič« ameriški barvni film BELA DIVJINA, matineeja ob 10. in 13. uri nemški barvni film GROFICA MARICA ob 15., 17., 19. in 21. uri.

»Svoboda« ameriški barvni film BELA DIVJINA ob 14. uri, ameriški barvni film COWBOY ob 16., 18. in 20. uri.

»Naklo« ameriški barvni film VOZOVI NA ZAHOD ob 16. in 19. uri.

»Krvavec« Cerklje ameriški barvni film KOMU ZVONI ob 16. in 19. uri.

30. OKTOBRA - PONEDELJEK
»Storžič« francoski film NATALIJA ob 16., 18. in 20. uri, ter matineeja ob 10. uri.

31. OKTOBRA - TOREK
»Center« sovjetski film NEPOSLANO PISMO ob 16., 18. in 20. uri.

»Storžič« francoski film NATALIJA ob 16., 18. in 20. uri, matineeja ob 10. uri, premiera francosko-českega filma LJUBEZEN POD NADZORSTVOM ob 22. uri.

»Svoboda« ameriški film GRAND HOTEL ob 18. in 20. uri.

1. NOVEMBRA - SREDA
»Center« ameriški glasbeni film DVE LJUBEZNI EDDYJA DUCHINA ob 13.45, 16. in 20. uri, sovjetski film NEPOSLANO PISMO ob 18. uri, matineeja ob 10. uri.

»Storžič« ameriški barvni film BELA DIVJINA ob 10. in 14. uri, francoski film NATALIJA ob 16., 18. in 20. uri.

»Svoboda« ameriški film GRAND HOTEL ob 18. in 20. uri.
»Krvavec« Cerklje domači film VLAK BREZ VOZNEGA REDA ob 16. in 19. uri.

2. NOVEMBRA - ČETRTEK
»Center« ameriški glasbeni film DVE LJUBEZNI EDDYJA DUCHINA ob 15.45, 18. in 20.15 uri.

»Storžič« sovjetski film NEPOSLANO PISMO matineeja ob 10. uri, francosko-češki film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM ob 16., 18. in 20. uri.

»Svoboda« sovjetski film NEPOSLANO PISMO ob 18. in 20. uri.

3. NOVEMBRA - PETEK
»Center« ameriški glasbeni film DVE LJUBEZNI EDDYJA DUCHINA ob 15.45, 18. in 20.15 uri.

»Storžič« sovjetski film NEPOSLANO PISMO matineeja ob 10. uri, francosko-češki film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM ob 16., 18. in 20. uri.

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

Sobota - 28. oktobra ob 19.30 uri Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI za red SOBOTA

Nedelja - 29. oktobra ob 10. uri dopoldne URA PRAVLJIC, ob 18. uri Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI za red DIJASKI

Petek - 3. novembra ob 20. uri Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI za red DIJASKI

tržni pregled

Fižol 100 do 120 din, ajdova moka 100 do 110 din, ješprenj 80 do 140 din, kaša 120 do 130 din, krma za kokoš 45 din, koruza 40 do 45 din, proso 60 do 65 din, oves 28 do 38 din, kostanj 35 din za liter; korenček 30 do 40 din, sir 150 din, maslo 600 do 640 din, čebula 80 do 90 din, krompir 18 do 20 din, ohrovt 30 din, kisló zelje 70 do 80 din, solata 80 do 90 din, pesa 35 do 40 din, orehi

- celí 300 do 320 din, orehova jederca 1200 din, jabolka 35 do 50 din, hruške 50 do 150 din, paradiznik 40 do 80 din, grozdje 140 do 160 din, fižol v stročju 100 din, slive 60 din, gobe 450 din za kg, zelena in peteršilj - šopek 10 din; motovilec 25 din, smetana 28 din za merico; jajca 35 do 38 din, kokoš 500 do 750 din, piščanci 400 do 600 din za komad.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk z dne 25. oktobra 1961

Srečke s končnicami so zadele	dobitek din
90	2.000
51	800
91	1.000
511	5.000
211	10.000
20501	300.000
55001	81.000
62	800
972	3.000
95502	40.000
60302	80.000
62152	100.000
13	800
73	1.000
183	5.000
203	3.000
32003	200.000
74013	61.800
98453	40.000
547503	4.000.000
74	800
684	3.000
15934	60.000
97754	60.000
65	800
5245	20.000
08065	40.800
29245	100.000
43925	100.000
81565	60.800
145255	800.000
06	800
16	1.000
96	800
08616	61.000
45466	40.000
62096	100.000
89926	40.000
98136	60.000
245396	800.800
97	800
677	3.000
5977	20.000
6127	20.000
83037	100.000
90857	60.000
580337	300.000
8	400
12178	40.400
74048	40.400
29818	80.400
74078	80.400
124558	1.000.400
95348	40.400
9	400
15969	80.400
28909	40.400
52059	60.400
70849	80.400
85389	60.400
99409	40.400
026709	2.000.400
469279	500.400

Kam v nedeljo

SREDNJA DOBRAVA:

Osrednja in zelo pomembna prireditve za Gorenjce bo v nedeljo na Srednji Dobravi, in sicer žalna komemoracija ob Dnevu mrtvih pri novem grobišču padlih v NOB, kjer je pokopan tudi narodni heroj Sta-

ne Zagar. Kako bo prireditve potekala, nam je povedal sekretar Okrajnega odbora Zveze borcev Kranj tovariš Franc Konobelj-Slovenko: »Začetek žalne komemoracije na Srednji Dobravi bo v nedeljo ob 10. uri. Ob tej priložnosti bodo nastopili pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja, godba na pihalu DPD »Svoboda« iz Kranja in drugi. Po sedanjih podatkih se bo žalne komemoracije na Srednji Dobravi udeležilo precej Gorenjcev in znanih političnih delavcev. Narodni heroj Stane Zagar je med Gorenjci zelo znan kot predvojni organizator, član Centralnega komiteja KPS, član glavnega štaba NOV in POS itd. Skupaj s Stanetom Zagarjem pa so v preurejenem grobišču pokopani še ostali gorenjski boreci. Zato pričakujemo zares številno udeležbo.«

SV. DUH - VIRMASE:

Krajni odbor Zveze borcev Sv. Duh - Virmaše bo v nedeljo ob 10. uri pred Domom kulture odkril v počastitev Dneva mrtvih spominsko obeležje in spomenik padlim v NOB.

V LJUBLJANSKIH GLEDALIŠČIH IGRAJO:

OPERA - Ob 19.30 uri bo na sporedu D. Cimarosa »TAJNI ZAKON«. Predstava bo v dramskem gledališču, in sicer za izven in za podeželje.

DRAMA - Danes ob 19.30 uri Torkar: »SVEILOBA SENČE«. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

- Danes ob 19.30 uri V. Katajev »DAN ODDIHA«. Abonma kolektivni K.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

- Danes ob 20. uri Bor: »NOC V GLOBOKEM«. Red B. Vstopnice so še v prodaji. V nedeljo ob 16. uri bo na sporedu: Rabadan: »CE JE ŽENSKA MUTASTA«. Isto delo bodo igrali tudi ob 20. uri

ŠPORTNE PRIREDITVE:

ATLETIKA:

Kranj - Gorenjska atletska podzveza bo ob 10. uri organizirala tradicionalni jesenski kros. Tekmovanja se bodo udeležila vsa društva, povabili pa so tudi vse kranjske šole. Prireditelji računajo, da bo letos na krosu rekordna udeležba.

NOGOMET:

Kranj - Tekmovanje v gorenjski podzvezni nogometni ligi je končano. Po pričakovanju so prvo mesto osvojile Jesenice brez izgubljenega srečanja. Prvenstvo v slovenski konjski ligi pa se še nadaljuje. V Kranju bo na sporedu ob 15. uri izredno zanimiva tekma med domačim Triglavom in Kladivarjem iz Celja. Ker Kladivarju letos ne gre v tekmovalju prav preveč od rok, se obeta zanimivo prvenstveno srečanje. V predtekmi ob 13.30 uri pa se bodo pomerili mladinci obeh klubov. Obe tekmi bosta na igrišču Mladosti.

ROKOMET:

V republiški rokometni ligi bo v nedeljo na sporedu zadnje kolo pri moških in pri ženskah. Kranjčanke morajo v borbo za točko v Piran. Če bodo zmagale bodo osvojile naslov jesenskih republiških prvakinj. V Trzinu pa bo najzanimivejše srečanje v moški republiški rokometni ligi. V gorenjskem derbyju se bosta srečala kranjska Mladost in domači Trzin. Spored tekem pa je naslednji:

Kranj - Danes: TSS : Mlekarška šola (tekma občinske rokometne lige; ob 16. uri na igrišču Iskre)

Triglav : Križe (tekma gorenjske rokometne lige; ob 13.30 uri na igrišču Mladosti)

mali oglasi

Malih oglasov, ki niso plačani vnaprej, ne objavljamo. Vsaka beseda velja: preklicji in čestitke po 60 din, ostalo po 30 din. Osmrtnice v okvirju 5000 din, brez okvirja 8000 din. Naročniki imajo popust.

prodam

V DELIKATESI KRANJ VINO PREKO ULICE PO 195 DIN

Prodam cca 500 kg korenja. Predosije 97 4215

Prodam dve zazidljivj parceli v Britofu pri Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 4236

Prodam dve postelji z nočnima omaricama in omaro. Ivana Sodnikar, Krašnova 3, Kranj - Primskovo 4237

Prodam približno 300 kg betonskega železa. Lovro Kapus, Kamna Gorica, Gorenjsko 4238

Prodam peso in korenje. Zg. Duplje 37 4239

Prodam zložljive otroške vozičke. Polzve se v Predosljah 77 4240

Prodam manjši lokal v centru Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 4241

Prodam dobro ohranjeno Lambertio LD 150. St. Zagarja2, Kranj 4242

Proda se enostanovanjska hiša na Gorenjskem. Naslov v oglasnem oddelku 4243

Prodam kravo s teletom - dobra mlekarica. Podbrezje 116 4244

Prodam dvosedežni moped znamke "Zündap". Marija Peternel, Mošnje 22, Brezje 4245

Prodam sobno lončeno peč. Naslov v oglasnem oddelku 4246

Prodam kravo, ki bo sredji novembra tretjič teletila. Podbrezje 71, Duplje 4247

Prodam kavč in vziljiv kromiran štedilnik. Ignac Vidmar, C. St. Zagarja 48, Kranj 4248

Prodam ojačevalec za kitaro. S. B., Kor. Bela 11, St. Javornik 4249

Prodam dromeljne, 3000 kg nosilnosti s 5 obroči (feltnami). Naslov v oglasnem oddelku 4250

Prodam valjni mlin (valčki dolgi 50 cm), gospodarsko poslopje, 8 ha zemlje, skupno ali posebej. Informacije vsak dan zjutraj od 7. do 8. ure, popoldne pa od 17. do 18. ure. Cerklje 23 4259

Prodam dve kravi pingavske pasme, dobri mlekarici, Cerar Frančiška, Otoče 24, Podnart 4270

Prodam vrh, njivo, travnik in gozd. Interesenti naj se zglase na naslov v oglasnem oddelku po 4. uri popoldan in ob nedeljah 4271

Prodam svinjo, 15 tednov brejo. Poženik 34, Cerklje 4272

Prodam slamoreznico, gospodarsko poslopje in 3 ha zemlje. Gospodarsko poslopje je primerno za preureditev stanovanjske hiše. Hugo Mihelič, Srednja Dobrava 15, pri Kropti 4273

Prodam 1 m suhih smrekovih desk, 25 mm in 1,50 m plohov. Skofjeloška 25, Kranj 4274

kupim

Kupim Fiat 600 do 500.000 din. Naslov v oglasnem oddelku 4251

Kupim srečno opako, novo, 1500 kom., Janhar - Brezje 4275

Starejši par začasno išče konforčno stanovanje, proti posojilu - dobremu plačilu. Ponudbe ddati pod "Intelekt" 4276

Odstopim gradbeno parcelo z načrtom in skladiščem. Ponudbe oddati v oglasni oddelak pod -150.000- 4277

ostalo

Enosobno stanovanje v Kočevju, zamenjam za enakega v Kranju - lahko je tudi samo večja soba. Ivan Metelko, "Petrol" - Zlato polje, Kranj 4252

Zahvaljujem se podružnici DOZ za nakazano izplačilo. Zavarovanje vsakomur priporočam. Vido Rebernik 4253

ZAHVALA! Vsem gasilskim četam, ki so 3. septembra 1961 pomagale pri gašenju gospodarskega poslopja v Dorfarjih, se iskreno zahvaljujem. Franc Vilfan 4254

ZAHVALA! Najlepše se zahvaljujem vsem vaščanom iz Dorfarjev, Form, Zabnice, Sutne in Crngroba ter množičnim organizacijam. Posebna zahvala ZB Zabnica in vsem, ki so mi na kakršenkoli način pomagali pri dograditvi gospodarskega poslopja. Franc Vilfan 4255

Zdravnik išče opremljeno sobo v Kranju. Oddati ponudbe pod "Neženjen" 4256

Zamenjam ali prodam dva nova avtomobilska plašča 600 X 16 za 650x16 col. Naslov v oglasnem oddelku 4257

Vljudno prosim vsakogar, ki je bil navzoč pri prometni nesreči v torek, dne 17.10.1961 ob 18.45 uri v bližini železniškega mostu pod Orehkom, ali pa je pred tem vozil mimo tam parkiranega kamiona, da se javi v oglasnem oddelku ali pri Janezu Markunu, Kokrica 26/a 4258

Zelim spoznati dobrosrčnega moškega - vdovca ali ločenca. Starost do 40 let. Ponudbe oddati v oglasni oddelak pod "Mirno življenje" 4259

Prosim žensko iz Kalvarije, ki kupuje hišo na Škrlovcu 3, naj se čimprej javi ali sporoči svoj naslov 4260

Od Stražišča do Kranja sem izgubil aktovko z dvema verigama. Naiditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne v gostilno "Pri Jerca", Gorenja Sava 4261

Gospodinjstvo pomočnico - veščo kuharja - s polno zaposlitvijo išče družina v Kranju. Ponudbe oddati pod šifro "Dobra plača" 4262

Iščem starejšo žensko - upokojenko za varstvo otroka. Nudim stanovanje in hrano. Vopovlje 21, Cerklje 4263

Gostilnsko in trgovsko podjetje "Delikatesa" Kranj razpisuje za gostilno "Kokra" na Primskovem mestu poslovodje. Pogoji: kvalificiran gostilnski delavec. Ponudbe sprejemamo do 15.11.1961 4264

Esperantsko društvo Kranj priredi tečaj mednarodnega jezika - esperanta. Pričetek tečaja bo v ponedeljek, 30. t.m. ob 19. uri v društvenih prostorih, Tomšičeva 12, Kranj. Informacije v trgovini Borovo 4265

Iščem sobo v Kranju ali grem za sestanovalko. Ponudbe oddati v oglasni oddelak, pod "Poštona" 4264

Oddam opremljeno sobo, eni ali

dvema osebama, proti plačilu najemnine 120.000 din vnaprej. Naslov v oglasnem oddelku 4265

Starejša ženska nujno išče sobo. Ponudbe oddati pod "Mirna" 4266

Dekle, poslušno in vajeno vseh del, išče "Lesna galanterija" Bled, Koritenska 28 4267

Osnovna šola Lucijan Seljak v Kranju razpisuje mesto administratorja z znanjem računovodstva. Potrebna je srednja ali nepopolna srednja šolska izobrazba in dobro obvladanje slovenskega jezika. Prošnje sprejema šola do 4. novembra. Nastop službe je možen takoj. 4238

grada v višini 25.000 din bo podeljena ob zaključku ponovnega razpisa oseb, katere predlog za novo firmo bo osvojen.

Pripominjamo, da iščemo novo firmo za podjetje kot celoto, medtem ko obrati obdržijo svoja imena (restavracija Park, hotel Evropa, trgovina Delikatesa, kolidvorska okrepčevalnica, bife Storžič, gostilna Kokra). Bife ob trgovini Delikatesa (sedaj brez imena) smo imenovali v bife "Deffin", gostilno v Senčurju (sedaj tudi brez imena) v gostilno "Majolka".

DELIKATESA KRANJ

objave

O B J A V A

Gostilnsko in trgovsko podjetje Delikatesa Kranj obvešča, da je na osnovi razpisa sicer prejelo precej predlogov za novo firmo podjetja, vendar ni osvojilo nobenega in podaljšuje razpis do 30. novembra 1961.

Predlagalci nove firme s šifro Ljubljana 551 912, Grintovec in Kranj 1961, ki so bili izžrebani, naj dvignejo v upravi podjetja nagrado po din 5000. Razpisana 1. na-

OBVESTILO
ZACASNA ZAPORA VISECEGA MOSTU

Oddelek za gradnje in komunalne zadeve ObLO Kranj

OBVEŠČA

prebivalstvo, da bo viseči most čez Kokro v Kranju zaprt od torka, 31. oktobra 1961 od 12. ure dalje, do četrta 2. novembra 1961 do 6. ure. Prehod bo začasno usmerjen preko novega mostu čez Kokro.

ObLO Kranj
odd. za gradnje in kom. zadeve

Centjene potrošnike elektrotehničnih predmetov obveščamo, da bo naša trgovina v Jahačevem prelazu v Kranju (za Merkurjem) od 1. novembra 1961 dalje odprta vsak dan, neprekinjeno od 7.-20. ure zvečer, ob nedeljah pa od 7.-12. ure.

Elektrotehnično podjetje v Kranju ima v svojih trgovinah že sedaj bogat asortiman elektrotehničnega blaga in ga bomo še bolj popestrili, zato vas vabimo k nakupu v naših trgovinah. Kolikor trenutno ni v zalogi, se bomo potrudili dobaviti zaželeno blago.

Centjene stranke in potrošnike obveščamo, da izvršujemo razna strgarska dela.

Komisija za uslužbenske zadeve OLO Kranj razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Enega referenta za kadrovska vprašanja.
2. Enega referenta za prošnje in pritožbe.
3. Enega referenta za splošne gospodarske zadeve.
4. Enega referenta za delo.
5. Dveh referentov za planiranje.
6. Dveh statistikov (enega z višjo strokovno izobrazbo, enega s srednjo strokovno izobrazbo).
7. Enega referenta za acetalno varstvo.
8. Enega referenta za invalidske zadeve.

Za razpisana delovna mesta se zahteva naslednja strokovna izobrazba oziroma strokovnost:

Za delovni mesti pod točko 1 in 3 visoka strokovna izobrazba.

Za delovno mesto pod točko 2 pravna fakulteta z opravljenim strokovnim izpitom.

Za delovno mesto pod točko 4 višja strok. izobrazba.

Za delovni mesti pod točko 5 dokončana ekonomska fakulteta z opravljenim strokovnim izpitom.

Za delovni mesti pod točko 6 višja oziroma srednja strokovna izobrazba.

Za delovno mesto pod točko 7 dokončana višja šola za socialne delavce, prakso in opravljenim strokovnim izpitom ali višjo strokovno izobrazbo.

Za delovno mesto pod točko 8 višja strok. izobrazba.

Razpis bo zaključen v 15 dneh po objavi. Kolikor mesta ne bodo zasedena, ostane razpis v veljavi do zasedbe teh mest.

Kandidati naj v prošnji, kolikovní s 50 din, navedejo šolsko izobrazbo in desedanje službovanje.

Komisija za uslužbenske zadeve OLO Kranj

Pri sestavljanju klubskih programov naj sodelujejo vse organizacije

V kranjskem okraju imajo Svobode in prosvetna društva 33 klubov. Na zadnji seji so seveda za klubsko življenje pri Okrajnem svetu Svobode ugotovili, da ti klubi zelo različno delajo. Stevilni klubi se omejujejo le na ogled televizijskih programov. Izjeme so le Klub kulturnih delavcev v Kranju, klub DPD Svobode na Jesenicah, v Bohinjski Beli, Cerkljah in še nekateri drugi.

Največ klubov je v kranjski občini (14), v radovljiski (10), v Jeseniški (3), trškiška občina pa še nima nobenega. S prostori so v glavnem zadovoljni v 18 društvih. Pritožujejo pa se, da bi društva lahko pripravila še več klubov, toda dolejši ni prostorov zanje.

Za klubsko življenje se zanimajo tudi druge organizacije: SZDL, LMS itd. Ena glavnih napak pri organizaciji je bila dostajanje, da se družbene organizacije pri organizaciji klubov niso in se še ne poznajo. Svobode in prosvetna društva si žele sodelovanja zlasti pri urejanju klubov, pri zbiranju finančnih sredstev za opremo. Seveda pa so družbene organizacije in pa kulturna društva dolžna, da skrbi za kvaliteten in pester program. Ta naj bi segel v vsa področja življenja — tako na kulturno in na družbeno-politično področje. Pri sestavi programov naj bi sodelovale vse družbene organizacije.

V prihodnje bo potrebno več povezave s kulturnimi ustanovami, predvsem s šolami, s knjižnicami, muzeji, gledališči itd. Pri pripravi kvalitetnih programov za posamezne klubske večere bi prosvetni delavci lahko mnogo več pomagali, saj pomoč malokdaj odrečejo.

Za popestritev dela v klubih je na razpolago že dovolj sredstev. Prosvetni servis v Ljubljani redno izdaja razne biltenne, priročnike in ciklostira predavanja. Zavod za šolski in poučni film pa ima številne filme. Društva so že prejela kataloge s seznamami filmov, žal pa so izposojevalnine sorazmerno visoke.

V vsem kranjskem okraju imajo Svobode in prosvetna društva več kot 30 televizijskih sprejem-

nikov in prav toliko magnetofonov, večje število električnih gramofonov in radioaparatur. Razen tega imajo osnovne šole v okraju po lanskoletnih podatkih več kot 70 diaskopov, 40 episkopov, 25 ozkih kinoaparatur, več kot sto radioaparatur, 25 magnetofonov, 11 televizijskih sprejemnikov itd. Društva bi skupno s šolami lahko storila v tej smeri mnogo več.

V splošnem smo opazili, da v društvih primanjkuje kadrov za vodenje klubov. V Kropi, kjer je sindikalna podružnica Plamen lepo opremila klub, je ta slabo izkoriščen. Nimajo sposobnega vodje! Podobno je v Kamni gorici, na Lancovnem in drugod, kjer se omejujejo le na ogled televizijskih programov. Občinski sveti

Svobod bodo že v prihodnjem mesecu pripravili enodnevnih in dvodnevnih seminarjev za vodje klubov. Pričakujejo, da se bo teh seminarjev udeležila predvsem mladina.

Eden najboljših klubov na Gorenjskem je Klub kulturnih delavcev v Kranju. Letos je klub imel občni zbor, na katerem so sprejeli delovni program za to sezono. Klub je prevzel tudi patronat nad nekaterimi klubi v večjih središčih kranjske občine, tako da bodo kvalitetne programe, ki jih bodo uvajali v Kranju, videli tudi v drugih klubih kranjske občine. Podobno obliko so uvedli lani tudi na Jesenicah, izvedli so v pretekli sezoni več kot 90 klubskih nastopov.

Nekatera društva so v klubu dobro izkoristila predstavo Linhartovega Maticke, ki ga je predvajala RTV Ljubljana po televiziji. Po končani predstavi so se razvili zelo zanimivi in poučni razgovori. Tudi filme, ki jih predvajajo v TV Ljubljana, ponekod dobro izkoristajo. Poslužujejo se pripomočkov Prosvetnega servisa, kjer so komentirani nekateri filmi, ki jih bo predvajala televizija do konca letošnjega leta.

Sovet pri Okrajnem svetu Svobode je ugotovil, da Svobode v kranjskem okraju čutijo potrebo po novih načinih dela, da pa je treba to delo postaviti glede kvalitete na višjo raven. — S. O.

Ob visokem jubileju

Akademski slikar Guido Birolla je slavil svoj življenjski jubilej 80-letnico že junija, toda sedaj v oktobru pa ima v loškem muzeju razstavo, ob kateri mu marsikdo, ki je takrat prezrl ta dogodek, šele sedaj čestita. Segavi jubilar na ob taki priložnosti rad odvrne: »Pustite me pri miru. Najbolj srečen sem takrat, če se zjutraj zbudim v mislijo, kaj vse bom lahko danes kljub boleznim storil, seveda če me ne bo nihče motil.« In dalje doda kakor v opravičilo: »Star človek ima rad mir in ta mi je ves potreben!« Seveda muzej v Škofji Loki ni imel namena motiti slikarja in je priredil razstavo, ko je bilo pač mogoče in v slikarjevo počastitev oziroma boljše rečeno — v počastitev slikarjevega življenjskega jubileja. Koliko pa je danes slikarjev, ki bi doživeli tako visoko starost!

Poznavalca Birollovega rojstnega kraja (rojen je bil namreč v Trstu leta 1881) se gotovo zdi čudno, da ga je prav loški muzej počastil (in s tem seveda tudi kot slavljencu povzročil marsikatero urico neljubega vznemirjanja). Čeprav je bil G. Birolla rojen v Trstu, za imamo za Ločana, ker je bila mati Ločanka in je mali Guido živel v svojem tretjem letu dalje živel v Škofji Loki, v mestu, ki mu je s svojo slikovitostjo nedvomno pre-

budilo slikarsko žilico. Seveda ga je življenje potem še pestilo in je komaj tri leta po končani dunajski akademiji (leta 1910) moral spreminiti poklic in opustiti umetniško snovanje vse do leta 1939, ko se je zopet lahko spoprijel s čopičem in paletjo.

Danes živi v Ljubljani, a mu milo vedno ubajajo v Škofjo Loko, v njeno prelepo okolico in vse to obranja na svojih platnih zavito v pravilno čudovito potopljeno odseve preteklosti, kakaj Birolla je poetični realist. Predvsem je risar in grafični črt se pozna pri njegovem slikarskem delovanju. Od večje mladinske ilustracije, ki ga je ustvaril leta 1910 z ilustracijami Pravljič Fr. Milčinskega, pa vse do zadnjih ilustracij k irskim pravljicam drži njegova pot, ki je po poglobljenosti v otrokovo duševnost tako originalna kot pri malokaterem ilustratorju.

Toliko o slikarju, ki ne mara, da bi ga vznemirjali. Potrebna je pač še beseda o razstavi v Pokrajinskem muzeju v Škofji Loki, ki prikazuje slikarjevo delo bolj fragmentarno: od olj so prikazana zgolj tista, ki opevajo Škofjo Loko in bližnjo okolico, od ilustracij pa so prikazani izbori iz mladinskih ilustracij, ki so nastale v zadnjem desetletju. Razstava je lepo organizirana in je za muzej lep uspeh. Le škoda je, da ni na razpolago lepše dvorane in da se morajo slavljenceva dela stiskati na bodniki.

Andrej Pavlouec

Ena izmed Birollovih podob razstavljena na loški razstavi

Kralj na Betajnovi in Reševih 40 let gledališkega dela

Pretekli petek je bila v kranjskem Prešernovem gledališču druga premiera v letošnji sezoni. Uprizorili so Kralja na Betajnovi. V njej je Cankar spregovoril o naši vasi na prelomu stoletja. Četavno je takrat stalno živel in ustvarjal na Dunaju in so mu bila pisma prijateljev edina vez z domačimi kraji, je čutil vso težo razmer na Slovenskem. Sprva se je Cankar namenil napisati literarno delo, v katerem bi upodobil propad slovenskega naroda. Ta osnovni motiv je nekoliko spremenil.

V delu je Cankar pokazal nezadržno rast kapitala in njegovo ponicanje še v nekoliko patriarhalne razmere naše vasi.

Nekaj kritičnih pripomb k uprizoritvi. Predstava je v celoti ostala na površini. »Zalostni bankrot našega ljudstva«, o katerem piše Cankar v pismu svojemu prijatelju Kraigherju, ni globlje pretresel.

Maks, ta pretresljiva oseba, slovenski človek, študent, ki je obel študij na klin, ker ga je gnala domov slast po domu in velika želja oz. prepričanje, da mora dokončati pot Kantorjevimi nenastanimi rokami, je bil v Kovačičevi interpretaciji morda le malo preveč deklaratorski. Vso Maksovo poštenost, nepodkupljivost in smelost — skratka vso njegovo moralno moč je izražalo Cankarjevo besedilo. Pogrešali smo notranje prizadetosti. Medtem ko Maks govori o zakrpanih hlačah, nepočasnih lasih, nosi v uprizoritvi lakaste čevlje, črne hlače, belo srajko in črno ovratnico ter temen suknjič. Brez dvoma je v vsej svoji podobi tako bliže gledalniku kot pa puntarju.

Kantorja je upodobil jubilar Nace Reš. To je bila njegova druga interpretacija tega lika po letu

1948. S to svojo vlogo je Nace Reš dostojno počastil svojih 40 let na odskih deskah. Kljub temu, da je včasih popustil, je njegov bogati glas dajal vtis kantorske močnosti in krutosti. Marjan Lombar je lik župnika dobro upodobil. Morda je bil malce preveč karikiran, še zlasti za poznavalce dela. Župnik sam je prav tak izprizjenc kakor Kantor. Za svoje cilje, pa naj bodo ti še tako umazani, ne izbira sredstev. Dejstvo, da se je publika župniku včasih tudi smejala potrjuje to ugotovitev. Gledalec bi moral biti namreč prizadet ob tolikih podostih! Takega župnika je naslikal Cankar! Brez dvoma je bila ena najmočnejših kreacij v petkovi uprizoritvi Krnec (Janez Fugina). Fugino lik poznamo že iz leta 1948. Njegova podoba je bila pretresljiva; v njem je bdel potepani in osramočen kmetiški ponos. Francka (Miha Fajon) je ostala v mejah povprečnosti. Moram reči, da smo Fajonovo včasih že videli močnejšo. V spomin sta se vtisnila tudi

Ninica (Aljoša Vodnikova) in Francej (Janez Nadižar). Francej še posebno v prizoru z očetom po Maksovem umoru. Ostale vloge so odigrali: Ivanka Šotri (Hana), Lado Uršič (Franc Bernot), Boris Valenčič (sodnik), Božena Igičeva (Lužarica), Saša Smuc (Kantorjev oskrbnik) itd. Scena, ki jo je oskrbel Saša Kump, je bila dokaj dobra. Režija dela, razen nekaterih izrazitih momentov, je ostala v mejah kranjske povprečnosti. Pač solidna predstava za kranjske razmere, kljub režiserju Jamniku. (Seveda je treba upoštevati, da ansambel ni dovolj ubran).

Zaključna svečanost ob 40-letnici umetniškega delovanja Naceta Reša, ki je v kranjskem gledališču pa tudi že drugod upodobil toliko človeških usod na odskih deskah, bi bila v prvo vrsto in prisrečnejšem načinu brez dvoma večje priznanje, kot pa je bilo

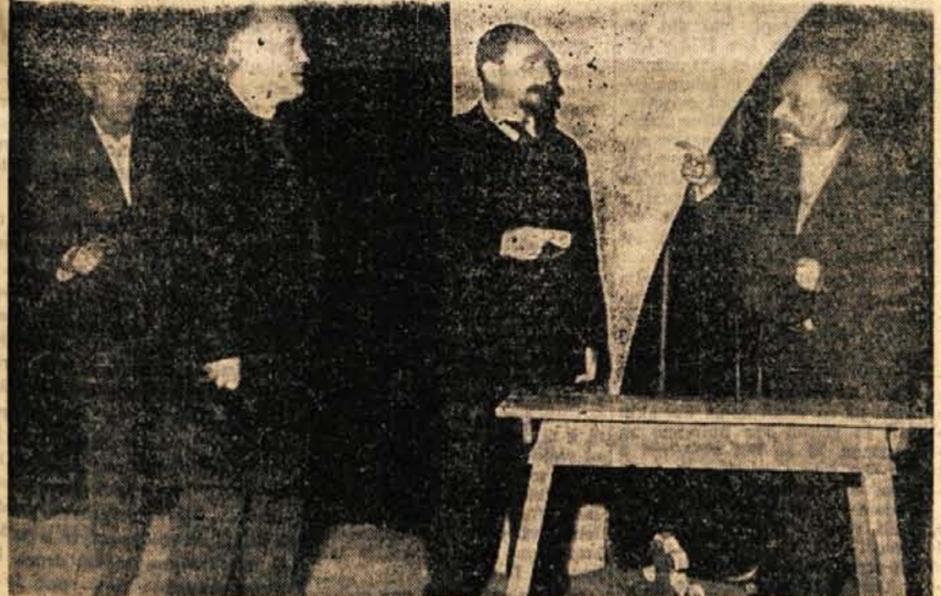
M. T. in J. K.

Filmi, ki jih gledamo

ESNAPURSKI TIGER

V Kranju je bil na sporedu prvi del Ešnapurskega tigra. Film je režiral Fritz Lang, ustvarjalec, ki ga poznamo že iz obdobja nemškega filmskega ekspresionizma. Ešnapurski tiger je tipičen spektakel. Filmska zgodba je vsakozki sicer napola, vendar skrajno banalna in plitva. Režiser je v okvir, ki mu ga je nudil eksotični ambiciji, spretno vključil silajne pejsaže, mračne tempelje, gobave, steklene smaragde, tigre in slone. Pač tipična nemška eksotika! Drugi del filma, ki ga pravkar gledamo, pa je INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK. Film je brez dvoma še bednejši kot njegov predhodnik. Razen skrajnih

okrutnosti, ki jih Nemci res odlično interpretirajo (na primer razna klanja, davljenja), v filmu ni ničesar. Praksa je praksa! Hkrati pa ne manjka seveda osladnih, sentimentalnih prizorov. Kup posrečenih in ponosnih človeških neumnosti! Brez dvoma je ob taki opevanosti škoda takega režiserja. Toda ameriški dolarji pripomorejo k marsičemu. Glavno žensko vlogo je odigrala Debra Paget. Pri nas jo poznamo iz odličnega filma Zlomljena puščica. Distribucijsko podjetje Vesna film bi to delo brez škode lahko prepustilo nemškemu občinstvu! Na kratko ob kencu le to: vse je zelo poceni, a spretno zavito v barve in sijaj fevdalne Indije. Predlagam Oscarja — za embalažo!

Prizor iz kranjske uprizoritve Cankarjeve drame Kralj na Betajnovi

Hans Werner Richter

39

PORAŽENI

»Prokleti dež!« je dejal eden izmed njih. Guehler je vstal. To je bil Santov glas. Zvenel je mirno in zbrano, z lahkim švabskim prizvokom. Vstal je in stopil k onima dvema.

»Santo!«
»Da, kaj je?«
»Mar me ne poznaš?«
»Guehler, človek, Guehler, kaj si prišel k meni?«
»Kako, k tebi?«
»Ah, tako,« je dejal Santo, »ti še ne veš. Jaz sem nadzornik te barake.«
»In kje je Buchwald?«
»Podčastniki in naredniki imajo posebno barako.«
»Cemu?«
»Tako je vse, kot pri Prusih, višji posebej, vojaški zase.«
»Ah, tako,« je dejal Guehler. Stopala sta med spečimi ljudmi. Santo je hodil »predaj.«
»Tukaj je prosta žimnica. Lahko ležeš.«
»Hvala bogu,« je dejal Guehler, »utrujen sem, kakor pes.«
»Skel je plašč, ga zvil namesto blazine in planil na žimnico.«
»Ti si novinec?« je vprašal nekdo poleg njega.
»Da.«
»Si prišel danes?«
»Da.«
»Kako je zunaj, na fronti?«
»Slabo, umikamo se.«

Guehler je umolknil. Bil je strašno utrujen. Nenadoma se mu je vse, kar je imel na sebi, zdelo strahotno težko.

»Kaj ni to Guehler?« je dejal nekdo. Bil je Konz. Zlezal je do Guehlerjeve žimnice in dejal:

»Kje si bil tako dolgo?«
»Zunaj.«
»Kaj pomeni to, zunaj?«
»Hoteli so, da bi jim kaj povedal.«
»Si jim kaj povedal?«
»Ne.«

»Da, prav je, da nisi. Ti, tukaj spet pazijo, kaj kdo zine.«

»Kdo pazi?«
»Nekaj prisomojenih nacistov.«
»Mar so še tukaj?«
»Tu so na varnem, pa so se pričeli znova napihovati.«

»Pa ti?«
»Dovolj sem imel vsega.«
»In kje je Grundmann?«
»V podčastniški baraki.«
»Povohaska in Maeder tudi?«
»Maeder je postal namestnik nadzornika barake. Spet se repenči.«

Konz je zlezal nazaj na svojo žimnico. Guehler si je sezul škornje in legel na bok. Čutil je, kako se živet počasi sproščajo. Toda ko je zaprl oči, so pridivljali nadenj goreči bregovi.

»Ti,« je dejal oni zraven njega, »misliš sem, da si šele danes prišel z bojišča.«
»Ne, že pred štirimi dnevi.«
»In čemu si rekel, da si prišel šele danes?«
»Ne vem.«
»Se bojiš nacistov?«
»Morda,« je dejal Guehler. V baraki so zamrli glasovi. Slišal je Santa, ki je z nekom šepetal. Nekdo se je prometaval v snu in govoril: »Ogenj, čemu ne streljate, ogenj.« Guehler je zatisnil oči.

»Tukaj boš imel vedno prazno črevesje,« je dejal njegov soсед.

»Prazno črevesje?«
»Jemo dvakrat na dan, in to skoraj nič.«

»V Ameriki bo bolje.«
»V Ameriki,« je dejal oni. »Saj v tem je svinjarija, človek. Transporti vozijo v Afriko in Ameriko in srečo je treba imeti, da ujameš pravega.«

»V Afriko?« je vprašal Guehler.

»Da, v Saharo, h gaulistom. Ti gradijo neko železnico in potrebujejo ujetnike.«

»Tukaj se ljudje od jutra do večera pogovarjajo v prvi vrsti o žrtju, potem pa: jutri, pojutrišnjem ali v ponedeljek ali kadarkoli odidemo v Ameriko ali Afriko.«

»In kako dolgo si že tukaj?«

»Dva meseca.«

»No, da,« je dejal Guehler, »potem imamo dovolj časa.«

Skrčil je noge in se prevahil na druge stran.

Naslednjega jutra se je Guehler sunkoma prebudil. Zdelo se mu je, da je v pruski kasarni.

»Vstanite!« je nekdo rjovel. »Tako! vstanite!«

V baraki je bilo še mračno. Skozi srednjevisoka okna je pronicala jutranja svetloba. Prišel je Santo in dejal:

»Vstati moraš, Guehler, k štetju moramo.«

»K štetju?« je vprašal Guehler. Obul si je škornje, zvil plašč in popravil žimnico, kakor so storili ostali. Potem je odšel ven s Santom. Pred barako so se postavili v vrste, v peterostope. Pod pazduhami so držali ameriške skodelce za hrano.

»Naprej, marš!« je dejal Santo. Korakali so do široke taboriščne ceste in se razporedili v vrste po številkah barak. Pred vsako skupino je stal podčastnik kot vodja barake. Na čelo je stopil nemški narednik in zavpil:

»Pozor!«

Za narednikom je stal Maeder. Videti je bil svež in umit in na prsih mu je blestel trakec železnega križa. Ameriški vojak je prečeval ljudi iz barak.

Ko je vojak odšel, so se močje iz zadnjih vrst pričeli razhajati.

»Ostanite tukaj!« je vpil Maeder.

Nobeden ga ni ubogal. Počasi so šli v stranske taboriščne ulice in se pogovarjali. Konz, ki je stal poleg Guehlerja, je dejal:

»Urno, popihati jo moramo, zdaj sledi razporejanje na čelo.«

Konz je stopil proti zadnji vrsti in izgini. Pristopila sta narednik in Maeder. V rokah sta imela majhne betežke in dajala povelja za delo.

»Kaj je s tem?« je vprašal Maeder. Pretvarjal se je, kakor da ne vidi Guehlerja. Simerl je mimo njega v zadnje vrste in klical neka imena. Santo je stopil k naredniku in dejal:

»Ta mož je bolan.«

»Ni videti tak.«

Narednik je pogledal v zrak in odšel dalje.

»Kako neki, da sem bolan?« je pomislil Guehler. Maeder je ravno in tega korakal za narednikom. Guehler je negibno stal in gledal za njim. Santo, ki je še vedno stal na čelu, se je obrnil k njemu in dejal:

»Pozneje pojdeva skupaj pil kavo.«

»Da.«

»Imaš skodelo?«

»Ne.«

»Vzela bova mojo.«

Maeder je spet stopil prednje. Našoptil se je in zarjovel:

»Mirno!«

Nobeden se ni brigal zanj. Razšli so se in tekli proti kuhinji, kjer je že stala dolga vrsta.

»Bedak,« je dejal nekdo za Guehlerjem.

V kuhinji so dobili hrano in je odšel v barako. »Cemu si dejal, da sem bolan?« je dejal Guehler. Santo ga je pogledal in se nasmehnil. V njegovih očeh, ki so ležale globoko pod nizkim čelom, je zablesel žarek toploti.

»Tukaj se je treba vedno izmuzniti. Najprej so moraš malo odpočiti.«

CANKARJEVCI

Nemške rakete so švigale na vse strani. Takrat so k nam začeli pošiljati tudi ženske tistih domačinov, ki so bili z nami med uporniki. Gestapo je že znal uporabiti izkušnje, in ženske so možem začele prigovarjati, naj se vrnejo. Družinski očetje so v tem snegu in po večdnevni bojih začeli omahovati! Kljub našemu odporu je bila nemška sila velika, boj trd, ljudje nevajeni. Zima je pritiškala, razen tega pa je šlo nekako drugače, kakor so si predstavljali ob odhodu in kakor so jim govorili! Ljudje so začeli izginjati. Seveda novinci, družinski očetje!

Začelo se je mračiti, kar je bilo za nas vedno tolažilno. Nemci tega dne svojega načrta niso uspeli uresničiti. Računali so, da ga bodo dokončali naslednji dan...

Tedaj je v naši komandi prišlo do preudarjanja o umiku. Večina je bila seveda za preboj proti Kremenku, v hribe! Komandir Bernard pa je računl drugače. O tem so v štabu precej napeto ugibali. Bernard, čeravno ni bil domačin, je bil prepričan, da bo najbolje, če udarijo v škofjeloško smer. Računal je, da so nemške sile tam najšibkeje. Jaka nam je s karto dokazoval, da je po nemških raketah ugotovil položaje sovražnega obroča.

Tako je tudi obveljalo. Umik je uspel brezstrela!

Se prej pa smo na našem oddelku pekopal kakšnih deset Nemcev, ki so bili zmrznjeni kakor zemlja.

X

Tako je tedaj na Pasji Ravni prišlo do nekakšne Sutjeske v malem. V znani peti ofenzivi leta 1943 so Nemci namreč napravili napako, da so glavnino NOV obkolili z močnimi silami z vseh strani, le na rečici Sutjeski v začetku ni bilo njihovih divizij. To je bil edini prostor, edina vrzel, kjer je bil možen uspešen preboj. In prav to napako nemških generalov je znal izkoristiti vrhovni štab in tovariš Tito.

Pokazalo se je, da Nemci tudi tu niso mislili na vse, da so tudi to pot zagrešili napako. Svojega obroča, pri čemer jim je pomagal še sneg, niso zadositi sklenili.

To njihovo slabo točko so Cankarjevci predvsem po Bernardovi zaslugi imenitno izkoristili. Namesto proti zahodu, so udarili prav v nasprotno smer: proti Skofji Loki!

Borci so sicer čudno gledali to manevriranje, vendar so vodstvu zaupali — in šli!

Saj vendar ni šlo za ozemlje, temveč za živo silo, ki jo je bilo treba iztrgati iz nevarnih nemških krempljev, ki so se stegovali po njej! In niti en strel ni počil; s tem pa je zaupanje Cankarjevcev še bolj zraslo.

Občutne nemške sile pa so drugi dan udarile po tistem prostoru, kot bi mahnil s pestjo v odprto okno!

Kaj bi se zgodilo, če bi borci ostali na položajih?!

Štab se je pri tem odločil, da se bodo zaenkrat pretolkli v Selško dolino. V zvezi s tem je Zagar poklical v štab Pavleta Kavčiča iz Skofje Loke, ki je ta teren poznal kakor svoj žep. Naročil mu je, naj jih popelje proti hribu Lubniku, ki je tik nad Skofjo Loko. Pavle je že v legali vzdrževal zvezo z Zagarjem in Kečetom, katerega je prav v dneh priprave na vstajo v Poljanski dolini pripeljal z javke v Skofji Loki.

Da bi bil ta boj in prehod čimzanesljivejši, je Pavle poklical na pomoč še rojaka Gašperja Dolinarja. O tem Pavle Kavčič pripoveduje:

«Od kmeta Koširja na Valterskem vrhu na Pasji Ravni smo se spustili proti Lubniku. Odsli smo pozno ponoči 27. decembra in prigazili v Breznico in Sopotnico šele proti jutru. Pot je bila naporna.

Ljudje pod Jelovico

Na Dobravi bodo jutri dopoldne ob desetih odkrili spomenik padlim v zadnji vojni

DAN JE TONIL V VECER in hladen vetrič je zavel po planoti pod Jelovico. Dišalo je po zrelem grozdu in po prekapani prsti, v katero so pravkar položili cevi za nov vodovod. Voda je pritekla v kuhinjo nekaterim lani, drugim letos. Nekateri pa jo še nimajo, razen tiste iz vodnjakov in kapnic. Pa jo bodo dobili, že kopljejo, le cevi je zmanjkalo. Saj je vode za vse dovolj! (Včasih še preveč, če — recimo — poruši most v Globokem in morajo iz Mišac hoditi v službo v Radovljico okoli na Podnarti) Že res, ampak včasih jo pa le ni bilo. Takrat, ko je Stanko Zagar učiteljval na Dobravi, so pili le tisto iz vodnjakov in kapnic. Človek se vsemu privadi, tudi leščerbe in petrolejke so dobre, če ni elektrike. Pa tudi slabe ceste, če boljših ni...

Pa je vse to danes na Dobravi in v okoliških vaseh samo še preteklost. No, razen vodovoda v Prezrenjah, pa tudi ta bo še letos, tako upajo. Vse vasi pa so elektrificirali že prejšnja leta.

NA KONGLOMERATNI SAVSKI TRASI

med Podnartom, Kropo, Kamno gorico in Otočani ležijo Zgornja, Srednja in Spodnja Dobrava in Prezrenje, doli ob Savi nasproti Mošenju so Mišac, na drugi strani, tam, kjer po mostu čez Lipnico zavijemo v Kropo, pa je vas Lipnica. Slikovit je ta svet, v teh dneh pa še posebej — ko listje rumeni, zlati in odpada in ko ostajajo veje dreves gole in mrtve.

JESEN JE. Jesen je umiranje, umiranje pa vodi tudi življenje. Tisti, ki so dali življenje za novo in za lenše življenje, tisti niso umrli. V borbi so sejal seme, ledino so orali. Seme je vzklilo, zlati klasi so pogrnili na digih stebljih, ta pa so klonila v viharju,

Vanda s svoja putko in petelinčkom

da so napravila pot novemu življenju. Na vsakem koraku srečujemo danes to novo, lepše, srečnejše življenje. Sredi polja, posejane s pšenico, pa se v soncu dviguje v nebo še vedno sedemnajst zlatih pšenčnih klasov, zlomljenih, a ne uničenih.

Stojim tam in gledam v mrzle osterce z vklesanimi imeni... Ciril Plešter, Anton Benedičič, Stanko Podlpinik, Franc Pretnar, Du-

šan Pogačnik, Ivan Šolar, Martin Mavrer, Andrej Boštjančič, Jakob Mohorič, Anica Šolar, Alojzij Pogačnik, Filip Jerina, Anton Vidic, narodni heroj Stanko Zagar, Stane Zagar, Nada Zagar, Marija Papler...

zani kaznovali s smrtno kaznijo. Nemci pa so drugi dan po pogrebu v Dragi zato že ustrelili 30 talcev, medtem ko so 6. dec. 1941 že v zgodnjih jutranjih urah izselili z Dobrave 42 družin, vse njihovo imetje pa izropali. Zaprtih in pre-

ko, da bi kaj podobnega menda po vsej Gorenjski zastoj iskali. Cvetje v obratih, glasba po zvočnikih, prostor za počitek zunaj ob slapu Lipnice, čistoča, jedilnica s toplim obrokom za borih 50 dinarjev, ambulanta, slike po stenah — za-

Delavci kranjskega kamnoseštva postavljajo na podstavek plošče z vklesanimi imeni padlih. V ospredju je predsednik KO Dobrava, Jože Sobri

Vetrič pihlja in kljče v spomin dogodke iz prejšnjih let...

VEC KOT OSEMNAJST LET je sedanjí narodni heroj Stanko Zagar neutrudno delal med ljudmi na Dobravi in v okolici. Leta 1928 je ustanovil kmečko nadaljevalno šolo, kamor so prihajali fantje in moške tudi po celo uro daleč. Poučeval je sicer po odobrenem programu, ki pa ga je dopolnjeval z družbenimi in prirodnimi vedami, z marksistično miselnostjo. Razen kmetijske šole je osnoval tudi gospodinjstvo tečaj, tečaj esperanta, pozneje še ljudsko univerzo, zavzemal se je za enakopraven položaj žene, ustanovil je kmetijsko zadrugo na Dobravi, boril se je za vodovod, za ceste, za postajo Otoče, za drevnico in za tujskoprometno društvo. Ponoči, ko so kmetje kuhali žganje, je bil med njimi, bral jim je in jih učil. Ko so v mraku devali seno v kozoče, je pomagal in govoril...

Zagar je leta 1931 osnoval partijsko organizacijo na Dobravi, leta 1935 v Kropi, leto dni pozneje v Ljubnem, leta 1938 v Lescah in na Černivcu in leto pozneje v Otočah. Leta 1933 je bila na Dobravi ustanovljena tudi organizacija SKOJ, ki je množično zajela mladino. Vodil jo je Zagarjev sin, ki je bil takrat dijak kranjske gimnazije. Pozneje, dvainštiridesetega leta, je padel s tovariši v jami nad savsko sotesko pri Okroglem, kamor je ranjen prišel iz Udnega boršta.

Zaradi neutrudnega dela učitelja Zagarja je okupacija zatekla Dobravo pripravljeno. Večina prebivalstva se je takoj odločila za boj proti okupatorju. V juniju in juliju 1941 je iz Dobrave in okolice odšlo v partizane šest borcev, ostali pa so delali doma kot aktivisti in zbirali vse potrebno za partizane, ki so bili vključeni v Jelovško četo Cankarjevega bataljona. Nemci kljub mnogim aretacijam na Dobravi in okolici, kljub streljanju talcev in kljub pomoči domačih izdajalcev partijske organizacije niso uspeli odkriti. Trojico od izdajalcev so parti-

seljenih je bilo 185 ljudi iz vseh treh Dobrav, iz Mišac in iz Lipnice. Vsi ti ljudje so bili v izseljeništvu ali v zaporih skupaj 301 leto, 6 mesecev in 26 dni.

Okupator je mislil, da bo z internacijo, s streljanjem talcev in s koncentracijskimi taborišči ustroval ljudi in zatrl narodnoosvobodilno gibanje. Pa ni bilo tako. Čeprav je bila ta izselitev za Dobravo sicer močan udarec, se je gibanje kmalu opomoglo in se pospešeno dalje razvijalo. — Ze leta 1942 je bila Dobrava spet krepka postojanka narodnoosvobodilnega gibanja. Sredi leta 1943 je tu Albina Kocjančič osnovala ilegalno slovensko šolo, v kateri je učila tudi Vida Martelj. V letu 1944 je bila Dobrava v glavnem že osvobojena. Prvi maj so tedaj tu že svečano proslavili, saj so postavili celo slavalok. Oktobra tega leta so pri Čačku na Dobravi in pri Pajlerju na Brezovici izvedli prireditve v narodnoosvobodilne odbore, ki so uspešno delali vse do osvoboditve.

SEME JE VZKLILO. Seme, ki ga je tu že v tridesetih letih sejal Zagar, po pozneje tudi vsi ostali, katerih imena so danes vklesana v hotaveljski marmor ali pa ki še žive, je obrodilo bogate plodove. Na Dobravi danes nimajo šole, ker je bila med vojno porušena. Imajo pa na Lipnici moderno novo osemletko, kamor hodijo otroci v šolo. Na Dobravi imajo zdaj vodovod in elektriko in novo cesto. In pokopališče so letos uredili, da bo spomenik, ki ga bodo odkrili jutri ob desetih dopoldne, stal na lepem mestu. Ljudje so srečni. — Hodijo v službo, saj imajo kam: v Lipnico, v Otoče, v Kropo, pa tudi v Kranj in na Jesenice. Zanje je to velik uspeh, zlasti Iskrina obrata v Lipnici in v Otočah. »Skoraj od vsake hiše hodi kdo v tovarno!« pravi predsednik Krajevnega odbora Jože Sobri. Menda samo v dveh hišah v vseh treh Dobravah delajo vsi doma. In Zgornja Dobrava ima 34 hiš, Srednja 18 in Spodnja 12.

OBRTA ISKRINE SKUPNOSTI V LIPNIC zaposluje danes že okoli 150 delavcev, urejen pa je ta-

tem je treba dati kolektivu za tak uspeh v tako kratkem času vse priznanje. Da to niso samo prazne besede, pogledimo še malo v proizvodnjo. 6. oktobra letos so začeli s proizvodnjo številčnikov za števec na tekočem traku in zdaj izdelajo vsakih petnajst sekund en števec ali 1620 vsak dan, medtem ko so z istim številom ljudi v tem oddelku prej, ko je bil še v prostorih Iskre v Kranju, izdelali vsak dan le 800 številčnikov. In to je bilo še pred dobrim letom, saj so pred dvema letoma ta obrat šele začeli urejati. Sicer je bil še prej tu manjši obrat Iskre z 31 zaposlenimi delavci, ki so izdelovali le mehanske ure in vršili usluge, toda ta je imel leta 1959 le 46 milijonov dinarjev brutoprodukta ali milijon in pol na zaposlenega, danes pa dosegajo na enega delavca že 3 milijone dinarjev bruto produkta ali letno preko 400 milijonov. Razen mehanskih in električnih ur izdelujejo zdaj številčnike za števec in števec pogovorov za telefone, za naprej pa že pripravljajo proizvodnjo dvotarifnega številčnika za števec s stikalno uro, kar bo nov uspeh tega mladega kolektiva.

TEMNA IN TEŽKA so bila tu pretekla leta. — Devet odstotkov vseh prebivalcev je padlo samo v zadnji vojni. Svetla pa je prihodnost. Tisti, ki zdaj doraščajo, ne bodo vedeli za mučenje in trpljenje svojih očetov, mater in bratov. Spomenik z zlomljenimi pšenčnimi klasii pa jim bo nemo govoril... tu, na tej zemlji, kjer je vsaka predprejona s krvjo in znojem, je bilo včasih drugače kot danes... In Tomaževčeva Vanda iz Mišac, ki se danes igra s putko in petelinčkom, in vsi drugi, ki danes doraščajo tu — pod Jelovico, bodo vedeli, da to ni pravljica... — A. Triler

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Kegljji že padajo

Prve kroglice na tekmovanjih v novi kegljski sezoni so že stekle. Na Gorenjskem so si prvi razdelili naslove prvakov starejši člani, mladinci in ženske. Preteklo nedeljo pa so se jim priključile tudi članske vrste v borbenih partijah. Na Jesenicah se je zbralo 8 gorenjskih moštev, ki so se do zadnjih lučajev borila za čim-

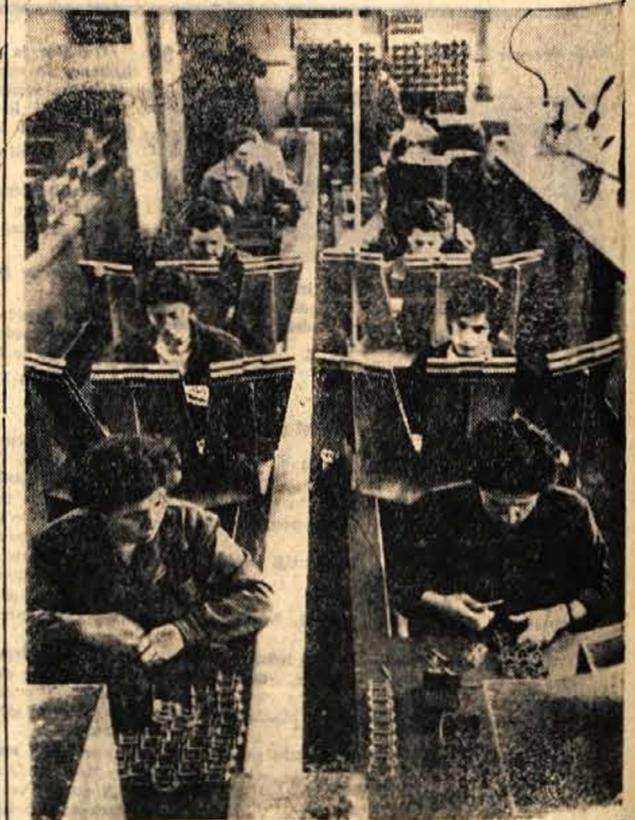
boljše mesto in uvrstitev v republiški finale. Deseterica Triglava (Martalenc, Kordež, M. Rogelj, Turk, J. Stružnik, L. Stružnik, Valentar, J. Rogelj, Bregar in Prestor), ki je imela najboljšo moč v prvih treh, je osvojila naslov prvaka Gorenjske s prednostjo več kot 150 kegljev. Z odličnim rezultatom 489 v II. setu so Kranjčani

postavili nov gorenjski rekord (starega so imeli Jeseničani — 488), le dva keglja pa sta jim zmanjkala za nov republiški in državni rekord.

V poročilu s prvenstva na Jesenicah ne moremo mimo ugotovitve, da jeseniško kegljišče nikakor ni primerno za tekmovanje v borbenih partijah. Prostor za gledalce ni posebej ločen od tekmovalnega prostora, zato morajo tekmovalci sedeti, ko še ven-

zrak pomešan s cigaretinim dimom.

Jutri in prihodnjo nedeljo bodo člani tekmovali za ekipno prvenstvo Gorenjske na kegljiščih v Kranju in na Jesenicah. Nastopilo bo 8 vrst v disciplini 8x200 lučajev. To tekmovanje bo hkrati izbirno za sestavo okrajne reprezentance za revijo okrajnih kegljiščkih reprezentance, ki bo 19. novembra. — L. S.

Vsakih 15 sekund na tem tekočem traku izdelajo v Lipnici po številčnik za števec

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri »AVTOPROMETU« Kranj razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. vodja komerciale
2. administratorko za komercialni oddelek
3. pomočnika šefa avtobusnega prometa

Pogoji: Pod točko 1. se zahteva najmanj 5-letna praksa komercialne ali sorodne stroke. — Pod točko 2 popolno obvladanje strojepisja in administracije v komerciali. — Pod točko 3 absolvent prometne šole ali vsaj 3-letna praksa v prometni službi.

Službo je možno nastopiti takoj ali po dogovoru. — Osební prejemki po pravilniku o nagrajevanju. Pismene ponudbe je treba poslati na upravo podjetja do 13. novembra 1961.

Industrija obutve »PLANIKA« v Kranju razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENTA ZA NABAVO USNJA, komercialist z nekaj letno prakso, zaželeno v usnjarski stroki.
2. REFERENTA ZA KADRE, z dokončno srednjo šolo in nekaj prakse v kadroviski službi ter veselje do opravljanja te službe.
3. REFERENTA ZA IZOBRAZBO, z dokončano srednjo šolo in absolviranimi instruktorskimi seminarji ter veselje do opravljanja te službe.
4. TELEFONSKEGA MEHANIKA, kvalificiran telefonski mehanik z nekaj prakse.

Nastop službe po dogovoru. Osební dohodki po pravilniku o osebnih dohodkih. Pismene ponudbe poslati na kadroviski oddelek podjetja ali se osebno zglasiti istotam. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.